Pirinç, yağ, fasulye fiatleri pazartesi günü tesbit edilecek

AKŞAM

Et fiatleri tesbit edildi: Karaman 56-60, Dağlıç 60-65, Kıvırcık 60-70 kuruş

Sene 23 — No. 7970 — Fiatı her yerde 5 kuruş | CUMA 27 Kânunuevvel 1940 | Sahibi: Necmeddin Sadak — Neşriyat müdürü: Hikmet Feridun Es — Akşam matbaası

Devletin yeni vazifeleri

Millî korunma kanunu münasebetile

Bir senelik tecrübelerden sonra hükûmet, millî korunma kanununda bazı değişiklikler istedi ve Meclis uzun çalışmalardan sonra bunları kabul etti. Kanun, yeni şeklinde, iç ve dış ticaretlerde hükûmete geniş salâhiyetler veriyor. Geçirdiğimiz buhranlı zamanlar içinde iktisat nazariyeleri münakaşasına yer yoktur. Devletin ticaretle uğraşması aleyhindeki serbes rekabet meslekleri arta kalanları da son fırtına silip süpürmüştür. Harbin yarattığı binbir zorluk ortasında ferdî teşebbüs bütün imkânlarını kaybetmiştir. Devletin bile, elindeki her çeşit vasıtalara rağmen ekseriya kudretsiz kaldığı yeni alışveriş sahasında memleketin ihtiyaçlarını hususî menfaat endişelerinin kifayetine bırakmak, halkın ihtiyaçlarından başka millî müdafaa zaruretlerinin de hâkim olduğu bir zamanda asla hatıra gelemez. Bilâkis, gayesi menfaat olan hususî ticaret, böyle devirlerde ahvalden istifade etmeye koyulur, buhranın artmasına sebep olur. Bunun içindir ki ithalât ve ihracatlarını tanzim etmek vazifesini üzerine alan devlet, aynı zamanda bu şahsî menfaatlerle çarpışmaya da mecburdur. Millî korunma kanunu bu iki esasa dayanıyor.

Millî hayatın en muğlak faaliyet sahasına tallûk eden, birçok menfaatlere dokunan bu kanun hakkında çok şeyler söyleyenler bulunabilir. Fakat, düşünmek lâzımdır ki büyük tedbirleri icab ettiren gayri tabiî ahval karşısındayız. Bu ahval, hiç bir yazılı kanunun önceden karşılıyamıyacağı derecede hızla yürüyor. Harp ortasında millî ihtiyaçlar günü gününe değiştiği gibi, iç ve dış pazarların alım gerim kabiliyeti de, politika vaziyetleri, münakale yol ve vasıtaları gibi elimizde olmayan şartlarla mahdut bulunuyor. Bu bakımdan hükûmete düşen vazife elindeki salâhiyetleri bu ahval ve şartlara en uygun tedbirleri bularak kullanmaktır. Kanunların kıymeti mutlak değil, nisbîdir. Asıl mesele onların tatbikindedir.

Eskidenberi «Devlet ticaretle uğraşamaz, batar» denildiği vakit bunun sebebi devletin ticaretlerine aklı ermemesi değildir. Basit bir adam veya bir şirket elindeki mahdut vasıtalarla ticaret yapar, muvaffak olur da elinde hudutsuz imkânlar, vasıtalar ve kudretler bulunan devlet neden muvaffak olamaz? Devletin elinde hiç bir hususî ticaret teşebbüsünün malik olmadığı sermaye vardır. Devlet, hiç bir ferdin muktedir olamadığı siyasî ve idarî vasıtalara sahiptir. Devlet, her işin başına hiç bir hususî müessesenin bulamıyacağı ihtisasları seçip getirebilir. Bütün bu imkânlara rağmen, devlet zaman zaman — her yerde — ticarette Ali ve Veli ile rekabet edememişse bunun sebebi devlet denilen müessesenin mahiyetinde mündemiç noksan değil, devlet mekanizmasının kuruluş tarzıdır. Devlet makineleri eski devirlerde kurulmuştur. O zamanlar vazifesi çok mahdut idi. Sonradan artmaya ve çeşitlenmeye başladı. Bütün kabahat, devlet makinesinin, son asırda üzerine aldığı yeni vazifeler nisbetinde yenileşmemiş olmasındadır. Devlet, birçok sıhhî ve içtimaî vazifeleri üzerine aldıktan, hattâ «devletçi» sistemi kabul ettikten sonra, teşkilâtını genişletmiş, eklemeler yapmış, fakat kuruluşundaki eski zihniyeti muhafaza etmiş, yeni vazifelerin icab ettirdiği yeni ruhu alamamıştır. Devlet makinesi «memur» zihniyetine dayanır, temeli, ananevî «kırtasiyecilik» dir. Halbuki yeni vazifeler «memur» zihniyetinin zıddı olan «mesuliyet» ruhu, kırtasiyeciliğin aksi olan «karar» kabiliyeti ister. «Devlet ticaret yapamaz» demek, devlet ticaret işlerinde ferdî teşebbüsün esası olan ticaret zihniyetile hareket etmez, demektir.

«Devlet fabrika işletemez» iddiasında bulunanlar, devletin fabrikalar başına, kararına sahip bir fabrikatör değil, kırtasiyeye bağlı bir memur oturttuğunu ifade etseler doğruyu söylemiş olurlar. Bu hâl, bütün memleketlerde böyle olmuştur. Devlet her yerde, vazifelerini güçleştiren, fakat kendisi çok ağır değişen bir makinedir. Bir zamanlar «Devlet demiryolu işletemez» derlerdi. Devlet, şimendiferleri her şirketten daha iyi işletti. Çünkü işin başına işten anlayanları getirmeye mecburdu. Her memurun lokomotif işletemiyeceği, yahut hareket şefi olamıyacağı, her müdürün köprü veya tünel inşa edemiyeceği, takdir edildiği derecede, her memurun ticaret gibi muğlâk ve müşkil işleri tedvir edemiyeceği kabul edildiği gün «devletçilik» sistemi bütün «liberal» iddiaları suya düşürür. İşin temeli, memur zihniyeti yerine tam ihtisas ve tecrübeyi hâkim kılmak, mesuliyet ve karar kabiliyeti aramak, aynı zamanda devlet makinesini bu mesuliyet ve karar sahiplerinin vazifesini mümkün kılacak şekle sokmaktır. Bir hükûmet dairesine bir masa satın almak için elliden fazla kırtasî muamele lâzım olduğunu maliyemiz hakkındaki resmî bir raporda okudum. «Devlet ticaret yapamaz» demek, bu usullerle ticaret olmaz demekse çok doğrudur. Yoksa, Devlet, ruhunu ve mekanizmasını yeni vazifelere intibak ettirmek şartile her işi, her hususî teşebbüsten daha iyi yapabilir. Zorluk mevzuda değil, teşkilâttadır.

Hükûmetin, millî korunma kanunu ile aldığı salâhiyetleri nasıl dikkat ve hassasiyetle tatbik edeceğinde şüphe yoktur. Muhterem Başvekilin her işi sürekli takip, sarsılmaz intizam, yılmayan gayret hasletleri devlet hizmetinde uzun yıllar gösterdiği muvaffakıyetlerle mücerreptir. Bundan dolayı bütün vatandaşlar müsterihtir. Bu müşkil anlarda çektiği sıkıntı, katlandığı fevkalbeşer yorgunluk değil, karşılaştığı teşkilât noksanıdır. Eminiz ki aldığı salâhiyetlerle devlet teşkilâtını, tedricî kararlar ve liyakatli unsurlarla yeni ve mühim devlet vazifelerini emniyetle başaracak hâle koyacaktır.

Necmeddin Sadak

Amerikada bazı teşekküller hükûmetin kontrolü altına alınacak

Vaşingtor 26 (A.A.) — Havas: Kongre mahfillerinde, kânunusani içtima devresi bidayetinde B. Roosevelt'in kongreden, münakalât hatları, elektrik fabrikaları gibi bazı umumî menafie hâdim hususî teşekküllerin hükûme kontrolü altına konulmasını istemesi beklenmektedir.

Cepheye giden Yunan askerlerinin neş'esi ve kamyonlarla nakledilen kıtalar kamyonlardan atlıyorlar

Iaşe müsteşarlığın salâhiyeti tesbit ediliyor

Gıda maddeleri üzerinde ihtikâr yapanlar şiddetle tecziye edilecek

Ankara 26 (Telefonla) — Haber verildiğine göre alâkadar Vekâlet delegelerinden mürekkep bir komisyon teşkil edilmiştir. Bu komisyon yeniden teşkil olunacak iaşe müsteşarlığının vazife ve salâhiyetlerini tesbit edecektir.

Ankara 26 (Telefonla) — Ticaret Vekâleti, istihlâki fazla miktarda olan gıda maddeleri üzerinde her hangi suretle ihtikâr yapılmasını önlemek için bunların satış fiatlerini tesbit etmektedir. Gıda maddelerini bu fiatlerden fazlaya satanlar hakkında Millî korunma kanunu hükümlerine göre şiddetli takibat yapılacaktır.

Arnavut çetelerinin faaliyeti

Italyan münakale yolları kesiliyor

Her tarafa İtalyanların Arnavutluktan çekilmesini istiyen beyannameler yapıştırıldı

Londra 26 (A.A.) — Arnavutluktan alınan haberlere göre, Arnavut çeteleri İtalyan hatlarının arkasında büyük faaliyette bulunmakta, münakale yollarını kesmekte ve bozmakta ve münferit İtalyan kıtalarını dehşet içinde bırakmaktadır.

Bazı çete grupları, Tiranaya dahi girmeğe muvaffak olmuşlar ve İtalyan umumî valiliği sarayı da dahil olmak üzere bütün umumî binalara, İtalyanları Arnavutluğu tahliyeye davet eden beyannameler yapıştırmışlardır.

General Papagos'a çekilen telgraf

Atina 26 (A.A.) — (Reuter): Yunanistandaki İngiliz hava kuvvetleri kumandanı, Noel münasebetile Yunan ordusu başkumandanı

(Devamı 7 nci sahifede)

İngiliz semalarında sükûnet devam ediyor

Londra 27 (A.A.) — B.B.C.: Bu sabah saat altıya kadar İngiltere üzerinde Alman hava faliyetini bildiren hiç bir haber alınmamıştır. İngilizlerin de Almanya ve işgal altında bulunan arazi üzerinde hava faaliyetinde bulunduklarına dair hiç bir haber yoktur.

Trablusgarp vaziyetinde değişiklik yok

İngiliz karargâhının resmî tebliği

İngiliz müfrezeleri Kassala'nın şarkına muvaffakıyetli bir akın yaptılar

Kahire 26 (A.A.) — Resmî tebliğ: Trablusgarpta vaziyette hiçbir değişiklik yoktur.

Sudan hududunda keşif müfrezelerimizden biri Kassala'nın şarkına muvaffakıyetli bir akın yaparak düşmana zayiat verdirmiş ve dönerken beraberinde bir esirle muhtelif malzeme getirmiştir.

Yeni tarihî tefrikamız

Orduları durduran kadın

Yazan: İskender F. Sertelli

Karamanoğlu Mehmed beyin Bursayı muhasarası - Çelebi Sultan Mehmedin akınları - Akdenizden dönen denizcilerimizin Edirneye getirdikleri kadın....

Yeni tefrikamıza yakında başlıyacağız

Dikkatler:

LÂKERDA

— Lâkerda sever misiniz?

— Bayılırım amma, nerede?... Pek pahalı... Kilosu 80 kuruşla 250 kuruş arası satılıyor...

— Halbuki bu leziz nesne büyük bir ihtisas icabettirmez... Evlerde dahi, bütün bir mevsimde bol bol yemek üzere hazırlanabilir... Mevaddı iptidaiyesi ancak pek ucuz olan tuzdur; ve bir günde 40 bin çif tutarak 14 bin çiftini denize döktüğümü toriktir... O bayıldığınız ve pahalıdır diye yiyemediğiniz lâkerdadan en ufak bir bilgiye sahip olmamak sebebile mahrum kalıyorsunuz, muhterem hemşehrim!

BU SABAHKI TELGRAFLAR

Yunan ilerleyişi bütün cephede devam ediyor

İtalyanlardan 5 zabit ve 65 nefer esir alındı

Londra 27 (A.A.) — B. B. C.: Atinadaki Reuter muhabirinin işaratına göre dün gece resmî Yunan sözcüsü İtalyanların Himaranın şimal ve şimali garbîsine sürüldüğünü ve bu havzada son derecede mühim hatları ve tepeleri terk ettiklerini söylemiştir.

Daha içeride Yunanlılar Drinos nehri civarında muharebe sahasını temizlemekle meşguldürler. Buratemizlemekle meşguldürler. Yunanlılar İtalyanlardan 5 zabit, 65 nefer ve birçok ganaim almışlardır.

Yunanlılar kar fırtınalarına rağmen ileri hareketlerine devam ediyorlar.

Atina 27 — 61 numaralı Yunan resmî tebliğidir: Mahalli çarpışmalar neticesinde Yunan kıtaatı ilerliyerek düşman mevzilerini zaptetmişler, düşmandan çok esirler ve mühim miktarda harp malzemesi almışlardır.

Atina 27 — Yunan dahili emniyet nezaretinin resmî tebliğidir: Memleket dahilinde sükûnet.

Papagos'un yevmî emri

Atina 27 (A.A.) — B. B. C.: Yunan başkumandanı general Papagos orduya şu emri yevmîyi neşretmiştir: «Yunanlıların hürriyet ve şerefini müdafaa edenler sayesinde memleketimiz noel yortusunu hür bir memleket olarak kutlıyacaktır. Allah sizinle beraberdir ve gayretlerinizi takdis ediyor.»

Bir İngiliz muhribi batti

Londra 27 (A.A.) — Amirallık 1300 tonluk Okeron namındaki İngiliz torpido muhribinin ziyaını tebliğ ediyor.

Romanyaya yeni Alman askerleri geliyor mu?

Londra 27 (A.A.) — B.B.C.: Londra mahafiline Almanların Macaristan yolile Romanyaya külliyetli asker gönderdiklerine dair olan haberleri teyid edici hiç bir malûmat gelmemiştir.

Peştedengelen haberlere göre tren tarifelerinde büyük tebeddüller olmuştur. Birçok trenlerin hareketi bildirilmektedir.

Berlinde Romanyaya asker gönderildiği tekzip olunuyor. Sofyada da, Alman askerlerinin Bulgaristana geldiği haberi dün tekzip edilmiştir.

İngiliz topları Bardia yı dövüyor

İtalyan kamyonları İngiliz askeri taşıyorlar

Londra 27 (A.A.) — B.B.C.: Bardia etrafında Noel esnasında sık sık topçu faaliyeti ve piyade devriye taarruzları olmuştur.

İngiliz takviye kuvvetlerinin cepheye getirilmesine devam edilmektedir. İngiliz topları, son muharebelerde İtalyanlardan zaptedilen kamyonlar İngiliz askerleri taşıyorlar.

Habeş çeteleri faaliyete geçti

Londra 27 (A.A.) — B.B.C.: Nairobiden gelen haberlere göre Habeş çetelerinin İtalyanlara karşı hücumları artmaktadır. Habeş çete reisleri İtalyanlarla yaptıkları çarpışmaları anlatmakta ve esir ettikleri İtalyan zabit üniformalarını göstermektedir.

Mega İtalyan komiseri Habeş çeteleri tarafından bir baskına düşürülerek yakalanmıştır. İngiliz kuvvetleri, Habeş çetelerine mümkün mertebe yardım ediyorlar.

Bir haftada 31 italyan tayyaresi düşürüldü

Londra 27 (A.A.) — Salâhiyetli mahfillerden öğrenildiğine göre, 25 ilkkânun gce yarısı biten hafta içinde İngiliz tayyareleri hava muharebelerinde 31 İtalyan tayyaresi tahrip etmişlerdir. Bu rakam kati olarak tesbit edilmiştir. Düşürülmüş olması muhtemel tayyarelerle, hasara uğratılanlar veya yerde tahrip olunanlar buna dahil değildir.

Bu yekûndan 10 u Yunanistan üzerinde ve 21 i de Afrika cephesinde düşürülmüştür.

25 ilkkânun gece yarısına kadar İngiliz hava kuvvetleri tarafından tahrib olunan İtalyan tayyarelerinin umumî yekûnu 416 dır. Buna mukabil hava muharebelerinde 75 İngiliz tayyaresi kaybolmuştur.

Son haftalar zarfında gelen İngiliz tebliğleri Afrikada Sudan - Habeşistan ve Eritre hudutlarında şiddetli muharebeler olduğunu, İngilizlerin burada mevziî taarruzlarda bulunduklarını bildirmektedir. Yukarıdaki resim bu cephedeki muharebelere dairdir. Resimde bir Hintli kıtanın Eritre hududunda Atbara nehrini geçişi görünüyor. Bu nehir timsahlarla dolu olduğundan kıta çok ihtiyatla ilerlemiş ve hiçbir zayiat vermemiştir. Öncülerin arkasında erzak ve mühimmat yüklü bir sal geliyor.

Dün Geceki ve Bu Sabahki Haberler

Noelde hava muharebesi neden olmadı

Sebeb, rüyet şartlarının fena olması

Alman tayyareleri dün Sheppey adasını bombardıman ettiler

Londra 26 (A.A.) — Hava ve Dahilî Emniyet Nezaretlerinin bu akşamki tebliği: Münferit bir düşman tayyaresi bugün öğleden biraz sonra Sheppey adasına bombalar atmıştır. Hasar az olmuştur. İnsanca zayiat hiç yoktur. Bundan başka kaydedilecek bir şey olmamıştır.

Sheppey adası Thames nehri mansabındadır.

Berlin 26 (A.A.) — Alman başkumandanlığı tebliği: 25 ilkkânun günü ve gecesi için kaydedilecek hiçbir hâdise yoktur.

Noelde hava muharebesi neden olmadı?

Londra 26 (A.A.) — Reuter ajansının havacılık muhabiri bildiriyor: Noelde hava muharebelerinin cereyan etmemesinde rüyet şartlarının fena olması da âmil olmuştur.

İngiliz ve Alman hava akınlarının durmuş olmasının, İngiltere ile Almanya arasında resmî veya hususî bir anlaşmanın mevcudiyetinden ileri geldiği hakkındaki haber burada katî bir surette tekzip edilmektedir.

İstilâ teşebbüsü için mükemmel bir hava

Londra 26 (A.A.) — Press Associationun muhabiri İngiliz sahillerinde bir yerden bildiriyor: Noel esnasında İngiliz sahillerindeki muhafaza kuvvetleri bir misli artırılmıştır. Buna sebep Manş denizindeki hava şartları olmuştur. Bu şartlar bir istilâ teşebbüsü için mükemmel olarak tavsif edilmekte idi. Filhakika deniz gayet sakin bulunuyor ve bütün Manş denizini bir sis tabakası kaplıyordu.

İngiliz ordularının mümtaz kuvvetleri mitralyöz ve diğer otomatik silâhlarla plâjlarda dolaşmışlar ve sahil yollarında seyrüseferi çok şiddetli bir nezaret altında bulundurmuşlardır.

Alman - Rus münasebetleri gerginleşiyor

Romanyaya mühim mikdarda Alman kuvvetleri sevkedilmesi bununla alâkadar görülüyor

Berne 26 (A.A.) — Reuter ajansı bildiriyor:

Almanyanın Macaristan yolu ile Romanyaya mühim kuvvetler sevketmekte olduğuna dair Budapeşteden gelen haberler Almanya ile Rusya arasındaki münasebetlerin gittikçe gerginleşmekte olduğu hakkındaki haberlerle alâkadar görülmektedir. Rus - Alman gerginliği ise Romanyada Demir muhafızların komünistler aleyhindeki hareketlerinden ileri gelmektedir. Rusya bu hareketi Almanların ilham ettiği mütalâasındadır.

Macaristandan mühim Alman kuvvetlerinin Macaristan yolu ile Romanyaya gitmekte olduğunu bildiren Nevyork gazetesinin Berne muhabiri şunu ilâve etmektedir:

Romanyaya gönderilen Alman takviye kıtaatının mevcudu 150,000 ilâ 200,000 tahmin edilmektedir.

İyi malûmat alan mahfillerde söylendiğine göre Balkanlarda vaziyet süratle bir neticeye doğru gitmektedir.

Bazı müşahidler, Almanyanın önümüzdeki günlerde Yunan harbine müdahalesini beklemektedir.

Türk Hava kurumuna yardım

Ankara 26 (A.A.) — Türk Hava Kurumuna yapılan yardımlara ait bugünkü haberler. Antakyada son on beş gün içinde Kuruma yapılmış olan teberrüatın altı bin lirayı bulduğunu ve bu arada Sıtkı Aselci'nin 300, Osman Mıstık 250, Hocaoğlu 200 Kâmil Masaracı, Ali Mısırlı, Yusuf Koyuncu, İbrahim Cemal. Mürteza ve Ali Numan adındaki vatandaşların da yüzer lira verdiklerini bildirmektedir.

Kangal kazası dahilinde Kuruma âza kaydedilmiş olan 2700 vatandaş da teahhütleri olan dört bin lirayı Kuruma vermişlerdir.

Amerika tehdide kulak asmıyor

Bir Amerika gazetesinin neşrettiği makale

«Alman ve Japon tehditleri tamamen aksi tesiri yapmaktadır»

Nevyork 26 (A.A.) — Chicago Daily News gazetesinde Edgar Mowrer diyor ki: «B. Knudsen, çarşamba günü yaptığı beyanatta İngiltereye yardımın artırılması icap ettiğini, bu yardımın artırılacağını bunun için de endüstri istihsalinin fazlalaştırılacağını ve esasen bir teskin siyaseti bahis mevzuu olamıyacağını bildirmiştir. Bu beyanat, Almanların korkutmayı istihdaf eden gayretlerine Amerikanın hakikî cevabını teşkil etmektedir.

Vaşingtonda Amerikan devlet memurları, memlekete tehlikeyi göstermek için yaptıkları gayretlerde nazilerin kendilerine çok faydalı yardımlarda bulunduklarını söylemektedirler. Berlin hükûmeti ne kadar garip görürse görsün, Amerika Birleşik devletleri nazilerden korkmamaktadır ve İngiltereye daha fazla yardımda bulunmak yolunda yürümekte devam edecektir.

Filhakika, Almanyanın bugünkü hattı hareketi, Amerikanın yardımının gittikçe daha fazla kendisini hissettirmesi lâzım geldiği kanaatini tahkim etmiştir ve naziler, korkmaya başlamışlardır.»

Edgar Mowrer, bundan sonra Japon tehdidinden bahsetmekte ve sözlerine şöyle devam etmektedir: «B. Matsuokanın bize iki defa ihtarda bulunduğu hakikattir. Şarklı terbiyesi, belki üçüncü bir ihtarı da icap ettirmektedir. Fakat herhalde bu ihtarların tesiri, tıpkı Alman tehdidinde olduğu gibi, Japon devlet adamlarının istediklerinin tamamile aksi tecelli etmiştir. B. Matsuoka, bizi korkutayım derken, ancak Çine yardım azmimizi fazlalaştırmıştır ve bu azmimiz, filiyat ile kendisini gösterecektir.»

B. Mowrer, makalesini şöyle bitirmektedir: «Eski kongre azaları, daha genç nesillere şu ciheti hatırlatmaktadırlar: Geçen harpte Kayser de tehdit kullanmak istemiş, fakat bu sistem Almanya için en felâketli tesirler doğurmuştu.»

Nevyork belediye reisinin nutku

Brooklyn 26 (A.A.) — Nevyork belediye reisi B. La Guardia Brooklyn'de bir nutuk söylemiş ve ezcümle demiştir ki:

«Amerikalılar, cebrü şiddet hareketlerinden katiyen ürkmezler. tedhiş propagandasını reddedeceğiz. Yaşama tarzımızı ve memleketimizin bütün halkının aziz bildiği hürriyeti müdafaaya azmetmiş bulunuyoruz. Tazyik altında bulunan bütün diğer milletlerin de bu himayeden istifade etmelerine çalışacağız. Şimdi, müesseselerimizi müdafaaya tamamen hazır bulunuyoruz. Önümüzdeki haftalar ve aylar zarfında, hatta bir veya iki sene sonra neler yapmak mecburiyetinde kalacağımızı hiç kimse katî surette söyliyemez. Çünkü intihap hakkı bizim değildir.»

İngiliz kadınlarından ordu kuruldu

Bunlar çok serî ufak gemiler inşa ediyorlar

Londra 26 (A.A.) — Kendilerine mahsus hususî bir formayı taşıyan kadınlardan müteşekkil bir küçük ordu şimdi, cenup sahillerinde bir şehirde İngiltere için gemi inşa etmekle meşguldürler. Bu kadınları kullanan firma çok seri ufak bir gemi tipi inşa etmektedir. Bu firma 16 ile 30 yaş arasındaki kadınlara iki ay kurs gösterdikten sonra bu inşaatta kullanmaktadır. Amelenin iaşe ve ibates temin edildikten başka her birine cep harçlığı olarak günde 12 buçuk şilin verilmektedir.

Amerikada ölenler

Nevyork 26 (A.A.) — Bayramlarda yapılması mutad istatistiklere göre, Noel yortusu münasebetile birçok kaza neticesi ölüm vakaları olmuştur. 157 kişinin öldüğü, bunların 115 inin seyrüsefer kazaları neticesinde öldüğü bildirilmektedir.

İngiltere etrafında devriye gezen botlardan biri

İzmir civarında bazı yerleri su bastı

Bergamada 37 ev hasara uğradı. Nüfusça zayiat yoktur

İzmir 26 (Telefonla) — Yağmurdan Gediz nehri tekrar taşmıştır. Emirâlem nahiyesi dahilinde demiryolu üzerinden aşan sular bütün Menemen ovasını kaplamıştır. İzmir - Bergama şosesinin birkaç yerinde yarıntılar olmuştur. Sular taşmış ve Menemen kasabasının kenar mahallesindeki evlere kadar yayılmıştır. Suların fazlalaşmasından halk endişededir. Gediz suları betonarme büyük Gediz köprüsünün üzerinden taşmağa başlamıştır. Bandırma ve Afyon trenleri bugün İzmire gelememiştir. Postalar Manisadan kamyonla İzmire nakledilemktedir.

Foça kazasındaBağarası mevkii su baskınına uğramıştır. Torbalı, Tire ve Bayındır ovaları Küçük Menderes ve bu nehre tabi olan çayların taşmasından, su altında kalmıştır. Otoray ve trenler Torbalı ovasından sularla tamamen örtülü raylar üzerinden geçerek İzmire gelebilmiştir.

Bakırçay, Bergama kazası dahilinde taşmış, yolu bazı yerlerinden bozmuştur. Şiddetli yağmurlardan Bergama kaza merkezinde37 ev hasara uğramıştır. Turanlı, Kınık ve Kozak nahiyelerinde de seylâb olmuştur. Zeytindağı nahiyesinin Yeniköy mektebi yanında bulunan köprünün bir tarafı suyun şiddetile yıkılmış ve sular köyü basmış ise de halkın tedbirleri sayesinde ancak bir iki eve su hücum etmiştir.

İzmirin muhtelif yerlerini de bu gece su basmıştır. Tramvaylar bir müddet işliyememiştir. Bornova ve Bayraklı semtlerinde bahç ve bağ kulelerinde oturanlardan birkaç kişi kayıklarla kurtarılmıştır.

Dostca halledilen bir hâdise

Şanghay enternasyonal mıntakadaki İtalyanlarla Amerikalılar arasında bir çarpışma oldu

Şanghay 26 (A.A.) — Şanghay enternasyonal mıntakasındaki müsellâh kuvvetler arasında aylardanberi görülmedik derecede şiddetli bir kavga olmuş, ve bunun neticesinde dokuz Amerikalı bahriye askeri ile üç Amerikalı denizci hastaneye kaldırılmıştır.

Kavga, Noel sabahı erkenden bir meyhanede çıkmış ve 100 kadar İtalyan ve Amerikalı birbirine girişmiştir. İtalyanlardan ne kadar yaralı olduğu bilinmiyorsa da müteaddit İtalyanın yaralandığı zannediliyor.

Kavga herhangi bir masaya oturup oturamamak yüzünden çıkmış ve inzibat memurları gelinceye kadar devam etmiştir.

Şimdiye kadar resmî hiçbir tebliğ neşredilmemişse de, alınan bazı haberlere göre hâdise dostça halledilmiştir.

Binaealeyh, bu hâdisenin başkaca vahim neticeler doğurması melhuz değildir.

Yeni sene

B. Churchill «azim ve itimadla bakıyoruz» diyor

Londra 26 (A.A.) — B. Churchill, Yeni Zelanda Başvekilinin noel mesajına verdiği cevapta yeni Zelanda askerlerinin muvaffakiyetlerini övmüş ve ezcümle demiştir ki:

Orta şarkta bize muvaffakiyet temin eden ayni enerji ile, zafere kadar varmak için bütün cephelerde her fırsattan istifade edeceğiz. Yeni seneye azim ve itimadla bakıyoruz.

Dağda kar içinde bir erkek ölüsü bulundu

İzmir 26 (Telefonla) — Ödemişin Kiraz nahiyesinde Karadere köyünde oturan Durmuş Ali adında biri dağda karlar arasında ölü bulunmuştur. Tahkikat yapılıyor.

Japon zayiatı

Tokya 26 (A.A.) — Çin harbinde 17 ilkkânun 1937 den 19 ilkkânun 1940 a kadar ölen Japon bahriye subay ve erlerinin bir listesi neşredilmiştir. Listede 621 isim vardır.

Cebelüttarıka hava akınları

İngiliz ve İspanyol bataryaları hüvviyeti meçhul bir tayyare düşürdüler

Cebelüttarık 26 (A.A.) — Kral George'un nutkunu söylemeğe başladığı anda Cebelüttarıkta hava dafi toplarının gürültüleri işitilmiştir. Askerî makamlar aşağıdaki tebliği neşretmişlerdir:

25 ilkkânunda Cebelüttarık'a yaklaşan hüviyeti meçhul bir tayyare İngiliz ve İspanyol hava dafi bataryalarının ateşine uğramıştır. Bu tayyarenin bir müddet sonra La Lineanın şarkında denize düştüğü görülmüştür.

Cebelüttarık üzerine bundan evvelki akın 25 eylûlde olmuştu.

Terfi edecek adliyeciler

Ankara 26 (Telefonla) — Adliye Vekâletinde teşkil edilen bir ve iki numaralı ayırma komisyonları, terfie müstahak olan hâkim ve müddeiumumilerden terfi müddetlerini doldurannların listelerini hazırlamakla meşguldür. Bu listeler yakında tesbit olunarak alâkadarlara bildirilecektir.

İngiltereye yardım

B. Roosevelt pazar günkü nutkunda bunu tasrih edecek

Vaşington 26 (A.A.) — Reisicümhur B. Rooseveltin pazar akşamı söyliyeceği nutuk hakkında gazetecilere beyanatta bulunan Reisicümhurun kâtibi B. Early, İngiltereye yardım hususunda tasrihatta bulunacağını, fakat rakamlar beklenilmemesi lâzım geldiğini söylemiş ve demiştir ki:

«B. Roosevelt, Amerikan harp levazımı imalâtının çabuklaştırılması için hükûmetin sarfettiği gayretleri herkesin anlıyabileceği bir şekilde izah edecektir.»

İzmir belediyesi, sıkıntıyı karşılamak için kömür satıyor

İzmir 26 (Telefonla) — İzmirde devam eden kömür sıkıntısına karşı belediye muhtelif yerlerdeki belediye mıntaka binalarında kilosu 3 kuruştan kok kömürü satmağa başlamıştır. Ayrıca fakir halka meccanen kömür tevzi edilmektedir. Kilosu 13 kuruştan mangal kömürü satan Osman, 15 kuruşa satan Hasan Fehmi Özalp ihtikâr suçundan adliyeye verildiler.

Hindiçinî-Siam ihtilâfı şiddetleniyor

Siyam Başvekilinin mühim beyanatı

Başvekil: «En fena ihtimale karşı da tamamile hazır bulunuyoruz» diyor

Bangkok 26 (A.A.) — Siam başkumandanlığı tebliği: Salı günü Fransız topçusu hudut aşırı ateş açmıştır. Topçularımız şiddetle mukabele etmişler ve muhtelif tam isabetler kaydetmişler ve Fransız bataryalarını susturmuşlardır.

Tokyo 26 (A.A.) — Bangkokdan alınan bir Japon telgrafına göre, Siam Başvekili, Siam - Fransız Hindiçinisi anlaşmazlığı hakkında aşağıdaki beyanatta bulunmuştur:

Siam - Hindiçini hududundaki vaziyetin yeniden vehamet kesbetmesini istemiyor. Siam, ancak Fransızlar huduttan kıtalarını çekerlerse, o zaman kendisi kıtalarını çekecektir. Fransa ile diplomatik müzakereler bir çıkmaza varmıştır. İhtilâfın istikbalde alacağı şekil Fransanın vaziyetine bağlıdır. Fakat Siam (Taylând), en fena şıkka dahi tamamile hazırlanmış bulunmaktadır.

İngiliz iaşe ve münakalât dairesi reisliği

Londra 26 (A.A.) — Bu akşam bildirildiğine göre, visamiral Cunningham Bahriye Nezareti İaşe ve münakalât dairesi reisliğine tayin edilmiştir.

Geçen harpte amiral Cunningham hemen hemen daimî olarak donanmada çalışmış ve bilhassa Çanakkale harbine iştirak etmiştir.

Fransada şiddetli kış

Merkezî Fransa kalın kar tabakası altında

Clermont - Ferrand 26 (A.A. — Fransada, bilhassa merkez mıntakasında şiddetli soğuklar hüküm sürmektedir. Kar tabakası çok kalındır. Vadilerde öğle üzeri sıfırın altında sekiz derece kaydedilmiştir. İklimi umumiyetle mutedil olan Toulouse de sokuk, sıfırın altında 12 dereceye kadar inmiş ve öğle üzeri parlak güneşe rağmen hararet ancak sıfırın altında beşe kadar yükselmiştir.

İzmirde bir kaza

İzmir 26 (Telefonla) — 1171 numaralı katar gardöfreni Osman Dorunay evvelki gün Menemenden trenin hareketi esnasında tekerlekler altında ezilerek ağır surette yaralanmıştır.

Amerikada grevler azaldı

Vaşington 26 (A.A.) — Haricîye Nezaretinin yüksek bir memuru, Amerika Birleşik devletlerinde 940 da harp levazımı fabrikalarında, 939 dakinden ve bilhassa 1917 dekinden çok daha az grev vukua gelmiş olduğunu bildirmiştir.

Mısırın haricî siyaseti

Mısır harp harici kalacak

Kahire 26 (A.A.) — Mısır Mebusan meclisi, üç gün devam eden gizli müzakerelerden sonra hükûmetin haricî siyasetini 68 muhalife karşı 122 reyle tasvib etmiştir.

Başvekil Sırrı paşa, müzakere sonunda söylediği nutukta bilhassa demiştir ki:

«İngiliz zaferinden sonra tehlike şimdi uzaklaşmış olmakla beraber müdafaa hazırlıklarımıza devam ediyoruz. Mısırın haricî siyaseti, İngiliz - Mısır ittifakına ve memleketin müdafaasına istinad etmektedir. Mısır, İngiltere ile akdettiği muahededen doğan bütün teahhütlerini dürüst bir tarzda yerine getirmektedir.

Nevyork 27 (A.A.) — New-York Times gazetesinin Kahire muhabirine göre, Mısır parlâmentosu gizli bir celsede Mısırın harp karşısındaki vaziyetini tedkik etmiştir.

İyi malûmat alan mahfillerden öğrenildiğine göre Mısır muharebe dışı vaziyetini muhafaza edecektir.

ALi ile VELi

Dikkatsizlik

Veli — Galiba kapı vuruluyor Ali!...

Ali — Ne kapısı Veli, yüreğim çarpıyor, yüreğim!

— Ne?... Yüreğin mi çarpıyor?... Bu gümbürtü o mu?...

— O ya, handiyse heleca-dan öleceğim!...

— Ne oldu, neden bu kadar helecanlandın?...

— Müthiş birşey gördüm Veli!

— Anladım, galiba yine kunduracı vitrinlerini seyrettin!...

— Yok canım, bu sefer gördüğüm şey sahiden dehşetli: Tozkoparan asfaltından otuz metrelik uçuruma yuvarlanan bir taksi otomobili!...

— Nasıl olmuş?...

— Dikkatsizlikle!... Şoför asfaltı bulunca sürmüş arabayı!... Koskoca uçurum gözüne dümdüz görünmüş olacak!...

— C kadar mühim bir hâdise değilmiş!...

— Nasıl mühim değil Veli, senin de manzarayı görseydin yüreğin kapı gibi vurulurdu!...

— Yok canım, bu da birşey mi!... Biz, şu İstanbul şehrinde, koskoca insanı pire kadarcık görüp üstünden geçen nice şoförler görmüşüz!...

Aliveli

Korfu adası

İngiliz tayyareleri Noel hediyesi, İtalyanlar da bomba attılar

Atina 26 (A.A.) — Yunanistanda bulunan İngiliz pilotlarından birkaçı Noel bayramını temsilen Korfu adasına dün yüzlerce Noel hediyesi atmışlardır.

İngiliz hava kuvvetleri kumandanı daha önceden Korfu valisine müracaat ederek, hava müsait olduğu takdirde, İngiliz tayyarelerinin Korfu üzerinden Noel günü alçaktan uçacaklarını ve pilotlarla İngiliz hava kuvvetleri subayları ve erleri namına paketler atacaklarını haber vermiş ve demiştir ki:

«Bu hediyeler düşmanın ağır ve devamlı hücumları karşısında gösterdiğiniz cesaret için duyduğumuz hayranlığım ve Korfuya inmeğe mecburolan tayyarecilerimize karşı izhar ettiğiniz hüsnü kabulü takdir ettiğimizin bir sembolüdür.»

Hediyelerin çoğu çocuklara mahsus yünlü elbiselerdir.

İtalyan bombardımanı

Atina 26 (A.A.) — Umumî Emniyet Nezaretinin dün akşam neşrettiği tebliğ:

İtalyan hava kuvvetleri, Noel günü, yeniden Korfu şehrini bombardıman etmiştir. Ekserisi kadın ve çocuk olmak üzere 15 ölü ve 30 dan fazla yaralı vardır. Bu, harbin başlangıcından beri Korfu şehrine yapılan 23 üncü bombardımandır. Enternasyonal müdakeleler mucibince, Korfu şehrinde hiçbir tahkimat mevcud olmadığından ve bu şehir, hiçbir suretle bir askerî hedef teşkil etmediğinden, İtalyan tayyarelerinin hücumları, hiçbir tehlike hissetmeden, yalnız sivil halka müteveccih bulunmaktadır.

Noel günü Lefkad adası da bombardıman edilmiştir. Burada hasar ve zayiat yoktur.

Tokatta köy kâtiplerile muhtar ve âzaları için kurs

Tokat (Akşam) — Köylü kalkınması ve köy işlerinin tam bir intizam içinde yürümesi maksadile köy kâtiplerile muhtar ve azaları için burada bir kurs açılmıştır. Bu münasebetle vali B. İzzettin Çağpar bir nutuk ve Dadohta köyünden Bekir Sami Günal da irticalen çok güzel bir nutuk söylemiştir.

Ne demeli ?

Dün akşam Ankara radyosu spikeri (akordeoncu bir zatın «aranje» ettiği) diyerek bazı Balalayka parçaları çalınacağını bildirdi. Türkçede herkesin bildiği (tertiplemek), veya (tanzim etmek) ve nihayet (yapmak) gibi sözler varken köylünine ve ağalarımızın da dinledikleri Türk radyosunda (aranje ettiği) diye bir kübik sözü söylemek mi doğru, yoksa söylememek mi?

H. Avni Temel

ŞEHİR HABERLERİ

AKŞAMDAN AKŞAMA

76 lık Asım baba şefaletten kurtarılmalı?

Tan gazetesinde kıymetli arkadaşımız B. Ulunay, Takvimci müstearile her gün fıkra yazdığı köşede, yürekler acısı bir mevzua dokunmuş: «Asım baba» diye maruf orta oyunu sanatkârına muvafık şekilde bir yardım edilmesi fikrini ileri sürüyor.

Asım baba, benzeri bir daha gelmiyecek çok ihtiyar bir Türk artistidir. Kendisinin torunu yerindeki sanatkârlara jübile yapılırken ve evler alınırken onun mühmel ve sefil bırakılması elbet doğru olamaz.

Ulunay arkadaşımız, «kızım sana söylüyorum, gelinim sen anla!» inceliğini göstererek, «böyle bir yardımda bulunulsun!» teklifini, bana yazdığı bir açık mektupla ortaya atmıştı. Asıl hedef olan muhatapların hisse kapmalarını bekliyerek bir müddet sabretti; fakat onlardan cevap gelmediğini görünce beni muateb tuttuğunu gösteren ikinci bir yazı yazdı.

Halbuki susuşum alâkasızlığımdan değildir. Bu yaz, Fatih Halkevinde orta oyunu temsili verilmişti. Her gazetenin mümessili oradaydı. Oyundar sonra, hepimiz intibalarımızı yazdık. Benim de 1 Eylûl 1940 Akşam nüshasında «Asım baba» ya dair bir makalem çıkmıştır. Ancak, kendisini rencide etmemek için adını zikretmemiştim. Heyhat! «Telmihli konuşursam, anlaması iktiza edenler yine anlar!» vehmine kapılmıştım.

O yazıdan bazı satırlar nakledeyorum:

***

«... Fatih Halkevinin tarihî temaşa haftası esnasında, bir gece, genç yaşlı, fakir zengin, modern kudema, herkes, her çeşit insan, kahkahalarla güldü.

Birar nazarlar, gayet eski elbiseli limon kabuğuna dönmüş buruşuk şapkalı, ayni derecede buruşuk yüzlü, mecalsiz bir ihtiyara rasladı. Bilmem hangi bucaktaki melceine yetişmek için son vapura koşuyormuş. Ağlanacak bir hali vardı.

Biribirimize şaşırarak baktık. Bu za biran evvel: «Şu ananevî güzel sanatın mümessili; şayet o da ölürse yerine kimse konulamaz!» diye prazante edilen — (ismini yazarak haysiyetini rencide etmek istemediğim) — zattı. (x)

Az evvel ortalığı kahkahalardan kırmıştı. Şimdi lisanı halile gönüllerde kan ağlatıyordu. Sahneye çıkışındaki eda ile bu mahviyet arasında ne tezad!

— Peki, neyle geçiniyor? - dedim.

— Yollarda karamelâ satıyormuş.

— Kaç yaşında?

— Yetmiş altı.

— Seksen. gösteriyor.»

***

Bu hazin tabloyu nakilden sonra da, böyle emektar ihtiyarlara kendi mesleklerinin kadrosu dahilinde birer sinekür verilmesini tavsiye ediyor; ve sinekür'ün nasıl bir şey olduğunu, Asım babayı da kolay bir vazifede maaşlandırmak lâzım geldiğini anlatıyorum.

Demek ona hem jübile, hem sinekür yolile bir rahat son gün getirtmek mümkündür.

76 lık ihtiyar sanatkâr daha fazla bekletilemez. Sonra, bu ihmal büyüğümüzden küçüğümüze kadar hepimize vicdan azabı olacaktır. Hiçbir çelenk. hiçbir parlak nutuk, hiçbir mezar taşı ile suçumuzu affettiremiyeceğiz.

***

Başta muhterem İstanbul valisi doktor Lûtfi Kırdar olmak üzere bütün alâkadarların lûtuf ve himmetini bekleriz.

(Vâ - Nû)

(*) Bu sefer ismini ifşa ettiğim için beni affet, ey şahsan tanışmadığımız Asım baba! Senin halinde utanılacak bir şey yoktur. Yüzü kızaracak varsa biziz. (V - N)

Et fiatleri tesbit edildi

Karaman 55 - 60, Dağlıç 60 - 65, Kıvırcık 60 - 70 kuruş

Dün toplanan Fiat mürakabe komisyonu, toptancı kasapları dinlemiştir. Kasaplar dinlendikten sonra perakende et fiatleri tesbit ve ilân edilmiştir. Bu sabahtan itibaren yeni bir karara kadar kızıl karamanın kasap dükkânında kilosu 50 - 55, beyaz karamanın kilosu 55 - 60, dağlıcın kilosu 60 - 65. kıvırcığın kilosu 60 - 70 kuruştan fazlaya satılmıyacaktır.

Toptancı kasaplar mezbahada pay yerlerindeki et satışı fiatlerile perakende satışlar arasında ne kadar fark olabileceğini tesbit edecekler, bunu komisyona. pazartesi günkü toplantısında bildireceklerdir. Komisyon. sık sık pay yerindeki satışlar hakkında malûmat alacak, tesbit edilen nisbeti ilâve ederek perakende fiatlerin ne miktar olması lâzım geleceğini anlıyacaktır.

Etlerin üstüne cinslerini gösteren damgalar daha az aralıklı olarak vurulacak, halkın aldanmamasına çalışılacaktır.

Prinç, yağ

Fiatler pazartesi günü kararlaştırılacak

Fiat mürakabe komisyonu pirinç, yağ, fasulye fiatlerini tesbit ve ilân edecekti. Bu husustaki tedkikler henüz bitmediğinden, fiatler, komisyonun pazartesi günkü toplantısında kararlaşacaktır.

İhtikâr suçundan muhakeme edilenler

Kadıköyünde dört bakkal gıda maddelerini, tesbit edilen âzami fiatten daha yükseğe sattıkları için Üsküdar asliye ceza mahkemesi tarafından 25 er lira ağır para cezasına mahkûm edilmiştir. Diğer yedi suçlu bugün, 13 ü de ayın 30 unda muhakeme edilecektir.

Bir sandal devrildi, içindeki iki kişi kurtarıldı

Üsküdarda oturan Salâhaddin ve Şükrü isimlerinde iki arkadaş dün balık avlamak üzere bir sandalla denize açılmışlar. Kızkulesi civarına geldikleri sırada sandal devrilmiştir. Bu devrilme neticesi her ikisi de denizde boğulmak tehlikesi geçirmişlerse de o sırada geçen bir motör tayfaları tarafından kurtarılmışlardır.

KÜÇÜK HABERLER

★ Kasımpaşada oturan Fazlı isminde biri, geçenlerde üzerinde 35 paket heroinle yakalanmış ve adliyeye verilmişti. Fazlının muhakemesi dün asliye beşinci ceza mahkemesinde bitmiş ve kendisinin, beyaz zehir satıcılığı yaptığı sabit olduğundan, bir sene müddetle hapsine karar verilmiştir.

★ Şoför Osmanın idaresindeki bir kamyon dün sabah Çekmece köprüsünden geçerken beton bir sütuna çarparak parçalanmıştır. İyi bir tesadüf eseri olarak şoföre birşey olmamıştır.

★ Asker ailelerine tevzi edilecek maaşların karşılığı olmak üzere ayda gelirı yüz liradan fazla olanlara tahakkuk ettirilen mükelleflyetlerin tahsiline başlanmıştır. Eminönü kazasının Beyazıd nahiyesi bu hususta bütün teşkilâtını kullanarak iki yüz bin liraya yakın tahsilât yapmıştır.

★ Halıcıoğlunda oturan Hasan isminde bir çocuk sokakta oynarken Hayrullah adında bir sürücünün idaresindeki yük arabasının sadmesine uğramış, muhtelif yerlerinden yaralandığı cihetle polis tarafından tedavi altına aldırılmıştır.

★ Dün muhtelif memleketlere yapılan ihracatın yekûnu iki yüz bin liradır.

★ Limanlar umum müdürlüğü baştercümanlığına B. Fahri Tik tayin edilmiştir.

★ Silivri önlerinde karaya oturan Amasya motörü yüzdürülmüştür.

Parti kongresinde dilekler okundu

Bugünkü toplantıda murahhasların teklifleri dinlenecek, idare heyeti seçilecek

İstanbul Vilâyeti Parti kongresine dün saat 14,30 da devam edilmiştir. Dünkü celseye Sular idaresi umum müdürü B. Ziya Eren riyaset etmiştir. Kongrede Vali ve Belediye Reisi Dr. B. Lûtfi Kırdar, Parti reisi B. Reşad Mimaroğlu da bulunuyordu. Celse açıldıktan sonra tedkiki hesap ve bütçe encümenlerinin raporları okunmuş, tasvip edilmiştir. Bu esnada söz alan Beşiktaş Parti reisi B. Zühtü Çubukçuoğlu, aldatın tahsil edilmediğinden bahsetmiş, bütçe encümeni reisi, B. Zühtü Çubukçuoğluna cevap vermiş ve:

«Hesapları tedkik ettik. Geçen seneye nazaran bir miktar tahsilât tereffüü müşahede ettik.» demiştir.

On dakika tatil edilen celse, tekrar açıldığı esnada, dilek encümenlerinin raporu avukat B. Atıf Ödül tarafından okunmuştur.

Adalar kazasının dilekleri:

Su ihtiyacı nisbeten tatmin edilmiştir. İhtiyacın bakiyesi programlaştırılmıştır. Adalara yeni birkaç ilkmektep açmalıdır.

Beykoz kazasının dilekleri:

Çocuk bakımevi ve bir hastane açılmalıdır. Bir sıhhî imdad hastanesi inşa edilinciye kadar, kazaya on beş günde bir defa mütehassıs bir doktor gönderilmelidir. Umumi bir helâ inşa edilmeli, kaza, sıtma ile mücadele teşkilâtı içine alınmalı. Küçüksu deresindeki bataklık kurutulmalıdır. Anadolu Fenerinde bir ilkmektep, Beykozda bir lise açılmalı, çocuklarını ecnebi mekteplere gönderen Türk ailelerine ceza tertip etmeli, kadın muallimler mektebe boyalı ve tuvaletli gelmemeli, mektep talebelerine yeknasak elbise giydirmelidir. Elmalı suyu Beykoza getirilmeli, Ömerlide artezyen kuyusu açılmalı, Göztepe suyunu Kanlıcaya kadar indirmelidir. Serviboyu, Kılıçlıköyü, Anadolu Feneri yolları tamir edilmeli, Paşabahçe ve Beykoz spor sahaları Beden terbiyesi teşkilâtı emrine verilmelidir.

Bakırköy kazasının dilekleri:

Sivrisinekle yapılan mücadele şiddetlendirilmeli, yeniden ve merkezde ilkmektepler açılmalı, merkezde artezyen kuyusu tesisatı vücuda getirilmeli, Florya asfaltı ağaçlandırılmal, camiler tamir edilmeli. Belediye parkı ıslah olunmalıdır. Küçükçekmeceye elektrik verilmeli, köylerde telefon bulunmalıdır.

Beyoğlu kazasının dilekleri:

Mecidiyeköyünde umumi bir helâ inşa edilmeli, Hasköyde halk hamamı yapılmalı, nekahat halinde hastalar tamamen iyileşmeden hastaneden çıkarılmamalıdır. Kasımpaşa dereleri tamamen kapatılmalı, Galatada kanalizasyon ızgaraları temizlenmeli, Hasköy ve Mecidiyeköyü sivrisinekle mücadele sahasına ithal edilmeli, Galatada bir sanat mektebi açılmalı, Mecidiyeköyüne Terkos suyu getirilmeli, Kasımpaşa deresinin ağzı tarakla temizlenmelidir. Okmeydanı ağaçlandırılmalı, Kasımpaşaya yeniden lâmbalar konmalı, bekçiler mahalleleri sık sık dolaşmalı, polis karakollarına şehir telefonu konmalı, devlet muamelâtında kırtasiyeciliğe nihayet verilmelidir.

Beşiktaş kazasının dilekleri:

Hayreddin iskelesindeki umumi mecra temizlenmeli, dispanser binası inşa edilmeli, Ortaköy ve Kuruçeşmede umumi helâ yapılmalı, ortamekteplerle liselerdeki imtihan şeklini tadil etmeli, 2 sene sınıfta kalan çocukların samiin sıfatile gene mektebe devamları temin edilmelidir, memur çocuklarına leyli mekteplerde yapılan ücret tenzilâtından mütekaidin çocuklarının da istifadeleri temin edilmeli, yüksek semtlere su verilmeli, Şirketi Hayriye vapurları arttırılmalı, yeni otobüs hatları ihdas olunmalı, konservatuar Maçkadaki İtalyan sefareti binasına nakledilmeli, yabancı propagandası yapan mecmuaların mekteplere sokulmasma mani olunmalıdır.

Çatalca kazasının dilekleri:

Metrûk kilise mektep olmalı, muallimsiz köy mekteplerine muallim gönderilmelidir.

Eyüp kazasının dilekleri:

Kazada gece gündüz hekim bulundurmalı, Defterdar iskelesi civarı temizlenmeli, bir hastane açılmalı, cankurtaran otomobili satın alınmaldır. Talebe kahvelerde oyun oynamamalı, mektep saatlerinde sinemalara gitmelerine mani olunmalı, tahsil çağındaki çocuklar taplatılarak mekteplere yollanmalıdır. Rami - Eyüp yolu yapılmalı, Eyüpte lise açılmalı, otobüslerde talebeye tenzilâtlı bilet usulü ihdas edilmelidir.

Bu esnada birkaç hatip söz almış, dileklerin okunmadan İdare heyetine gönderilmesini teklif etmişlerdir. B. Avni Yağız ve Maarif müdürü B. Tevfik Kut, dileklerin tamamen okunmasını ileri sürmüşlerdir. Dileklerin ayrı ayrı okunması teklifi kabul edilmiş, toplantıya, bugün saat 14 te toplanmak üzere nihayet verilmiştir. Diğer kazaların dilekleri okunacak, murahhasların teklifleri dinlenecek, İdare heyeti seçimi yapılacaktır.

3 dilenci boğaz tokluğuna Belediye işinde çalışacak

Emniyet altıncı şube müdürlüğü tarafından şehrimizde yapılan taramada bir müddettenberi dilencilere tesadüf edilmemekte idi. Dün Beyoğlunda bir. Eminönünde bir, Beyazıdda bir olmak üzere üç dilenci yakalanmış, bunların üzerleri aranınca üçünde kırk beş liraya yakın para bulunmuştur. Polis, dün bu dilencileri adliyeye vermiş, mahkeme kararile belediye hizmetinde boğaz tokluğuna çalışmaları tekarrür etmiştir.

Kazanç ve buhran vergilerinin ikinci taksiti

Kazanç ve buhran vergilerinin ikinci taksitini bu ayın sonuna kadar ödemek lâzımdır. Bu müddet zarfında vergilerini ödemeyen mükelleflerden vergiler yüzde on cezasile alınır. Karilerimizden kazanç ve buhran vergisi mükelleflerinin bu hususa nazarı dikkatini celbederiz.

Elektrik, tramvay, tünel işletmesinde tevzi edilen ikramiye

İstanbul Elektrik, Tramvay, Tünel işletmesi umum müdürü B. Mustafa Hulki Erem, işletme mensuplarına tevzi edilen ikramiyeler hakkında şunları söylemiştir:

«Tramvay idaresi geçen sene bütçesine, vazifesinde yararlık gösterenlere tevzi edilmek üzere, 40 bin lira koymuştu. Bunun 20 bin lirası bu sene memur ve müstahdemine dağıtıldı. İkramiyeyi almağa liyakat gösterenler, alâkadar şefler tarafından tesbit edilmiş, umum müdürün tasvibinden geçirilmiş, Vali ve Belediye Reisine tasdik ettirilmiştir. Vatman ve biletçilere dağıtılan ikramiye yekûnu 3500 liradır. İkramiye kazananların isimlerini ilân etmeyi münasip görmedik. Bu seneki bütçeye ikramiye için yüz elli bin lira konmuştur.»

Elektrik idaresine aid kablolardan bir kısmı geldi

İstanbul Elektrik, Tramvay ve Tünel işletmesi umum müdürlüğüne ait kablolardan mühim bir kısmı gelmiştir. Umum müdürlük, elektrik tesisatını tevsi etmek için, vücuda getireceği yeni şebekeye bu kabloları döşeyecektir.

Pasif korunma tecrübesi

Kurban bayramından sonra yapılması muhtemel

Dün Vilâyette Pasif korunma işlerini konuşmak üzere Vali muavini B. Ahmed Kınığın reisliği altında bir toplantı yapılmıştır. Toplantıda Emniyet direktörü, kaymakamlar, Liman, Denizyolları, Gümrükler ve Posta, Telgraf müdürlüğünden mümessiller bulunmuştur. Işıkları karartma günlerinde görülen noksanlar tedkik edilmiş, ışıkları iyi maskelemiyen büyük binaların tamamen maskelenmesi hususları konuşulmuş, maskeli lâmbaların çoğaltılması ileri sürülmüş, pasif korunma gününü tesbit etmek üzere mütehassıs bir komisyon seçilmiştir. Komisyon bu sabah toplanacak, gece ve gündüz yapılacak tecrübe günü tesbit edecek, hazırlıklar etrafında konuşulacaktır. Büyük tecrübenin Kurban bayramından sonra yapılması muhtemeldir.

Kârsız satış

Yerli Mallar Pazarları kâr müessesesi olmaktan çıkarıldı

Sümer Bank Yerli Mallar Pazarları kâr müessesesi olmaktan çıkarılmıştır. Devlet fabrikaları mensucat ve masnuatı buralarda toptan ve perakende olarak satılacak, satışlarda hiçbir kâr alınmıyacak, yalnız fiatlere bir miktar masraf farkı ilâve edilecektir. Pamuklu mensucatın bu yoldaki satışlarına başlanmıştır.

Tüccarın perakende satışlarda Yerli Mallar Pazarlarındaki fiatten daha yükseğine satış yapmamaları için ellerinden teahhütname alınacaktır. Tüccara verilecek kâr, fabrika satışlarındaki fiatlerde yapılacak tenzilât olacaktır. Bu suretle memleketin her tarafında satılacak devlet fabrikaları mensucat ve masnuatının fiatlerini kontrol etmek kabil olacaktır.

Karilerimizin düşünceleri

Taksim - Harbiye asfaltı niçin bozulmuş?

Taksimle Harbiye arasında yeni yapılan asfalt yolun bozulduğundan, diğer gazetelerde olduğu gibi, bizde de şikâyet edilmişti. Mühendis karilerimiz, bize şu izahatı vermişlerdir:

«Bu yol da, İstanbulda diğer asfaltları, meselâ pek mükemmel olan Gümüşsuyu-Dolmabahçe asfaltını yapan müteahhid tarafından yapılmıştır. Gerçi Taksim - Harbiye arası henüz inşa halindeyken bozulmuştur. Fakat bunun başlıca sebebini, bilhassa, mutadın fevkinde yağan yağmurlarda ve geçen senelerdeki bugünlere kıyasla düşük olan hararet derecesinde aramalıdır. Geçen yıllar bu ay zarfında ancak 5 - 6 gün yağmur yağdığını nazarı itibara alan müteahhid tedbirlerini o ihtimale göre almış, fakat bu kânunuevvelde yağmur 22 gün sürmüştür. Beton kısım, tek ana yol üzerinde bu tesire mukavemet edemiyerek, çakıllar fırlamış; asfaltı da zedelemiştir. Fakat bundan dolayı zararı Belediye değil, bizzat müteahhid görecektir: Metre murabbaı 2 liraya olan âdi betonu ve 5 liraya olan asfaltı yeniden yapacaktır. Böylelikle 5000 lira kadar gayrı melhuz bir masrafa katlanacaktır. Aksi takdirde devrü teslim muamelesi Belediyece elbet kabul edilmiyecektir. Hulâsa bu yolun şimdiki fena vaziyetinden dolayı İstanbul şehri ve hemşehrilerinin gördükleri ziyan geçici olacaktır.»

Bir çırpıda

Vaktinden evvel büyüyen çocuk

Eski mecmuaları karıştırmak en büyük zevklerimden biridir. İnsan geçmiş senelerin telâkkilerini, düşünme tarzlarını, modalarını, zevklerini onların sahifeleri arasında, şöyle basit bir parmak hareketi ile buluverir.

Meselâ altında «Gülizarı melâhatte henüz açılmış bir goncai letafet» cümlesi yazan bir kadın fotoğrafı... Tepesine bir topuz oturtmuş, resminden bile en aşağı 85 - 90 kilo tahmin edebileceğiniz şişman bir kadın... Gülizarı melâhatte henüz açılmış yeni bir goncai letafet budur. İşte bir zamanın güzellik telâkkisini gösteren iyi bir vesika...

Dün elime «Resimli kitap» mecmuasının «1326 Haziran» tarhili ve 21 numaralı nüshası geçti. Sahifelerini çevirdim. Bir sürü resim dikkatime çarptı.

Bugünkü Amerikan Reisicümhuru B. Franklen Roosevelt'in ailesinden ve yine Amerika Reisicümhurlarından Teodor Roosevelt'in vaktile Fransaya yaptığı seyahate ve bu münasebetle şerefine tertip edilen ilk tayyare müsabakalarına ait fotoğraflar...

Lâkin bu resimdeki tayyareleri görmeli... Hani otomobillerin ilk cedleri olur. İnsan bunlara bakarken gülmekten kendini alamaz. Tayyarelerin de resimlerini gördüğüm büyük babaları ayni tesiri uyandırıyor. Tayyare değil, bir takım karma karışık tellerden mürekkep acayip birer âlet... Hele resimlerin altındaki yazılar büsbütün acayip... Bunlardan birkaçını beraber okuyalım:

«Tayyarı şehir Rusyalu mösyö Eftimof âlet tayyaresile cevvi havada..», «müsabakai havaiyeye iştirak eden tayyarı cüretkâr mösyö Dubonnet âlet tayyaresine binmeden evvel veda makamında validesile kucaklaşırken». «Tayyarı cüretkâr mösyö Dubonnet âlet tayyaresile cevvi havada 170 metre yükseldikten sonra sathı arza inerken.» «Cevvi havada 170 metre yükselen tayyarı cüretkâr sathı arza indikten sonra validesile kucaklaşırken.»

Anlaşılıyor ki o zamanki «Müsabakai havaiyede» 170 metre yükselen tayyarı cüretkâr zamanının en büyük kahramanı olmuş. Havaya çıkmak üzere tayyaresine binerken validesile kucaklaşmalar, indikten sonra yine annesini derağuş etmeler, Reisicümhur tarafından tebrikler... Ne o? Âlet tayyaresile 170 metre yükselmiş!..

1326 senesinde çıkan bu mecmuada, müsabakai havaiyeden bahseden makalede şöyle de bir cümle var: «Yarım asır sonra iki çocuk, bir zevç ve bir zevceden mürekkep bir ailenir., hep birlikte bir âlet tayyareye binerek bir şehirden, uzak mesafede bulunan diğer bir şehire bu suretle seyahat eylemiyeceklerini kim temin edebilir?»

«Musavver Malûmat» mecmuasının 1 mayıs 330 tarihli, 12 numaralı sayısının 186 ncı sahifesinde «Şûunu fenniye» kısmında «sunî kartallar, mitralyözlü tayyareler» adındaki makalede tayyarelere mitralyöz konulduğu bildiriliyor ve şöyle deniliyor:

«Şu halde ihtimal yarım asır sonra muharebatı bahriye, muharebatı berriyeye bir de muharebatı havaiye ilâve olunacaktır.»

Tayyare, insanları tahmin ettikleri kadar bekletmeli. Kendisinin etrafında kurulan hayalleri — iyi veya fena — çok daha evvel tahakkuk ettirdi. O, medeniyetin vaktinden evvel, vaktinden çabuk inkişaf etmiş çocuğudur.

Hikmet Feridun Es

★ Dün muhtelif yerlerden pamuk ipliği, boya, radyo, mensucat makineleri, pamuklu mensucat, tuvalet sabunu. yünlü mensucat, makine yağı. çay, nişadır, kakao. teneke, otomobil lâstiği gelmiştir.

Bay Amcaya göre ...

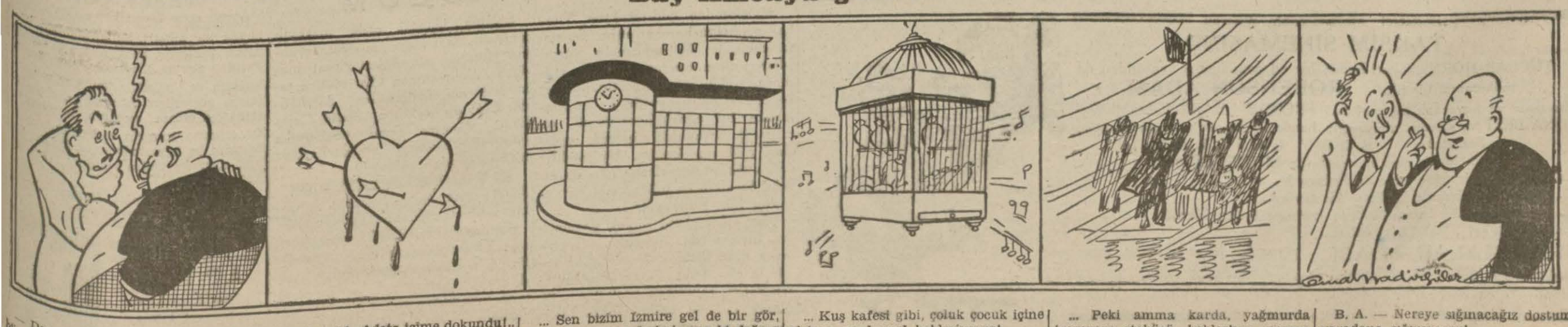

— Demek İstanbulda tramvay, otobüs duraklarında bekleme yerleri yok ki bay Amca...

... Vah vah!.. Adeta içime dokundu!..

... Sen bizim İzmire gel de bir gör, öyle bekleme yerlerimiz var ki değme apartımanlardan konforlu!..

... Kuş kafesi gibi, çoluk çocuk içine giriyor, cıvıl cıvıl bekleşiyoruz!..

... Peki amma karda, yağmurda tramvayı, otobüsü beklerken nereye sığınıyorsunuz?..

B. A. — Nereye sığınacağız dostum, yaradana sığınıyoruz!..

Askerlik Bahisleri

Kabahat Maginot hattında mı idi?

Bu hat vazifesini hakkile yapmıştır

Almanlar İngiltereye taarruz etmiyorlarsa bu, muvaffakıyet imkânını görmediklerindendir. Hesaba müstenid olarak araştırılırsa bu imkân kolay kolay meydana gelemiyecektir

Alman orduları Başkumandanı von Brauchistch Noel yortusu münasebetile söylediği nutkunda diyor ki: «Geçen sene Noeli Maginot hattı önünde geçirdim. Bu hat Fransızları himaye edecekti, fakat etmedi. Bu Noel bayramını ise deniz seddi önünde geçiriyorum. Bu sedde İngiltereyi Almanyanın müsaade edeceği dakikaya kadar himaye edecektir.»

Bu sözler bir propagandacının hattâ politikacının sözü olsaydı, lâf der geçerdik. Fakat Alman Başkumandanının ağzından çıkınca fikrimizce bazı tahlil ve tefsirlere ihtiyaç gösterir. Zira bu söz askerlik için mutlak hakikat olan bazı mefhumların kıymetsizliği veya işe yaramaz hale geldiği zehabını uyandıracağı gibi ordu sevk ve idaresinde merhamete dayanan bazı unsurların da ithal edilmiş olduğu zehabını verir ki bizzat sayın mareşal da bu telâkkileri doğru bulmazlar.

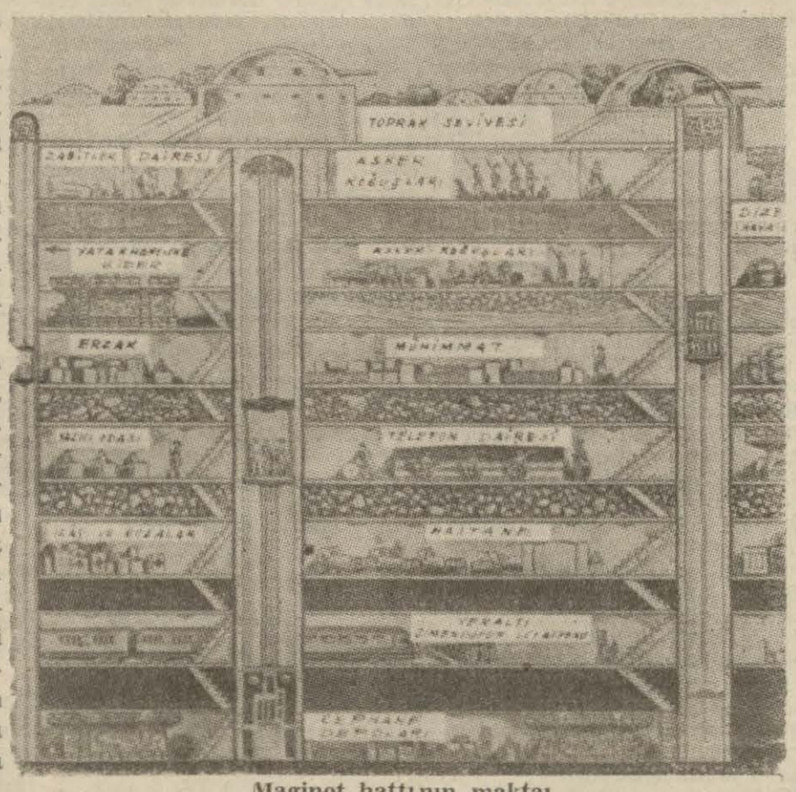

Maginot hattının maktaı

Yazan
M. Şevki Yazman

Evvelâ Maginot hattı Fransayı himaye edecekti, edemedi demek doğru değildir. Belki «Fransız ordusu veya devleti Fransayı muhafaza edecekti edemedi» demek lâzımdı. Zira bizzat Maginot hattı vazifesini hem de fazlasile görmüş, dokuz ay Almanların taarruza geçmelerini önlemiş ve sonra Almanları bu hatta çatmamak için Belçika üzerinden koskoca bir kavis yapmaya, Belçika ve Hollandayı da harbe sokmaya icbar etmişti. Eğer Maginot hattı Montmedyiye kadar değil de denize kadar uzamış olsaydı, Rhin boyunda 9 ay Maginot'ya bakıp taarruza kalkamıyan Alman ordusu Meuse boyunda da aynı âkibete düşerdi. O halde himaye edememişse kabahat Maginot'da değil, fakat onu Manş sahiline kadar uzatmamış olanlardadır.

Hattâ bu atalete ve harektesizliğe, Almanların Belçika üzerinden taarruz edeceklerini müteaddid tecrübelere rağmen bir türlü göremeyen Fransız Başkumandanlığının basiretsizliğine rağmen Sedan önünde Meuse nehri hakkile müdafaa edilmiş, Belçikaya giriş manevrası yalnış yapılmamış ve hele zırhlı kuvvetler ve tayyare bahsinde bu kadar gafil avlanılmış olsaydı Montmedyden öteki zayıf tahkimata rağmen garp cephesinde tutunmak imkânı olacağı bahsi de ayrı bir meseledir. Maginot hattının vazifesini hakkile yaptığından ve iyi müdafaa edilirse yapabileceğinden hiç değilse sayın mareşal mütarekeye rağmen burada günlerce ve kahramanca muharebeler vermiş ve dayanabilmiş çok azlık Fransız kıtalarını düşünerek hüküm vermeliydi. Hülâsa Fransayı Maginot hattı değil, Fransız ordusunu ve devletini idare edenler himaye edemedi.

İkinci nokta da şu: Manş seddi İngiltereyi Almanyanın müsaade edeceği dakikaya kadar değil, Alman vasıtası ve silâhlarının bu seddi yıkacağı imkânını gördüğü dakikaya kadar taarruzdan masun kalacaktır. Aksi takdirde katî neticeyi tayin edeceği şüphesiz olan bu taarruzda muvaffakıyet mukadder imiş amma, Almanlar bunu merhameten geciktiriyormuş gibi bir his hasıl olabilir ki, harbin sevk ve idare telâkkisine asla uygun olamaz. Harp başladıktan sonra bunu idare edenler yalnız en kısa bir zamanda onu zaferle neticelendirmeği düşünürler. Bu fırsatı gördükleri yerde ve dakikada biran vakit geçirmeden saldırırlar. Geçen sonbaharda ve bugün Almanlar İngiltereye taarruz olmamışsa, henüz muvaffakıyet imkânını göremiyorlar da bu duralama ondan ileri geliyor demektir. Fakat bize öyle geliyor ki geçen sonbaharda görülemiyen bu imkân, eğer hesaba müstenid olarak araştırılırsa, kolay kolay meydana gelemiyecektir. Zira geçen sonbaharda teşekkül etmiş ve yetişmiş mahdud tümenleri Arras'da büyük zayiata uğrıyan ve ancak toplarını, tanklarını, hattâ kısmen tüfeklerini bu sahnede bıraktıktan sonra anavatana dönen İngiliz kara ordusu, bugün tam mânasile yetişmiş, techiz edilmiş ve ilk imtihanını şimalî Afrikada büyük muvaffakıyetlerle vermeğe muvaffak olmuş en az iki buçuk milyonluk bir kuvvete maliktir. O halde geçen sonbahardan bugüne kadar geçen zaman Alman ordusu lehine değil (zira burada âazmî kuvvetini zaten iktisab etmiş bulunuyordu) İngiliz ordusu lehine işlemiştir.

Hava ve deniz kuvvetleri itibarile de Almanların geçen sonbahardan bugüne kadar İngilizlere nazaran büyük terakkiler kaydettikleri iddia olunamaz. Bilâkis İngiltere Amerika ve Kanadanın da yardımile bu kış muazzam tayyare ve deniz inşaatı yaptığı gibi pilot yetiştirme bakımından da, daha bol benzine ve emin sahalara malik olduğundan, Almanlardan çok ileridedir. Yani geçen sonbahara nazaran bugün İngiliz adalarının işgal tehlikesi çok azalmış ve hattâ fiilen sona ermiştir denilebilir. Yalnız Almanya Avrupa karasındaki bütün muvaffakıylerine ve garptan kendisini istilâ eden Atlas Okyanusuna rağmen İngiltereye saldırırsa, bu ancak başka çare kalmadığı için ihtiyar edilmiş bir hareket telâkki olunmalıdır. Yoksa geçen sonbaharda buna imkân göremiyen Alman erkânıharbiyesinin bugün bu imkânı görmesindeki sebeb anlaşılamaz.

Maamafih sayın mareşal bu bahiste katî vaid veya teahhüdler altına girmiyor. «Almanyanın müsaade edeceği dakikaya kadar» diyerek kendisine daha geniş ve lâstikli bir hareket serbestîsi bırakıyor. Öyleya; bu müsaade edeceği dakika «ilelebed» de olabilir.

BUGÜN Matinelerden itibaren
TAKSİM SİNEMASINDA
TÜCCAR HORN'danberi henüz bir eşi yapılmamış ve ondan da mükemmel bir film. ROBENSON ADASI
Muazzam ve heyecanlı bir mevzu... FREDDY BARTHOLOMEW - EDNA BEST ve sinema dünyasının henüz iki buçuk yaşında en genç San'atkârı BOBY QUILLAN
ve binbir çeşit hayvanlarile NUHUN GEMİSİ
— Muazzam bir ağaç içine sığdırılmış bir ev...
— Cenup denizlerinde korkunç bir tayfun...
— Bir saniyede bir insanı öldüren korkunç örümcekler...
— Halâskâr sal... Vahşi hayvanlar...
HÂRİKALAR ADASI TÜRKÇE SÖZLÜ Büyük Film.
Türkiyede ilk defa gösterilmektedir. İlâveten: En son gelen Türkçe izahatlı Yakın Şark Jurnalı. İngiliz - İtalyan ve İtalyan - Yunan harbine ait haberler.

SİNEMA

Lily Pons yeni bir filim çevirmeğe başladı

Fransada kıymeti takdir edilmiyen, Amerikada büyük şöhret kazanan artistin hayatı

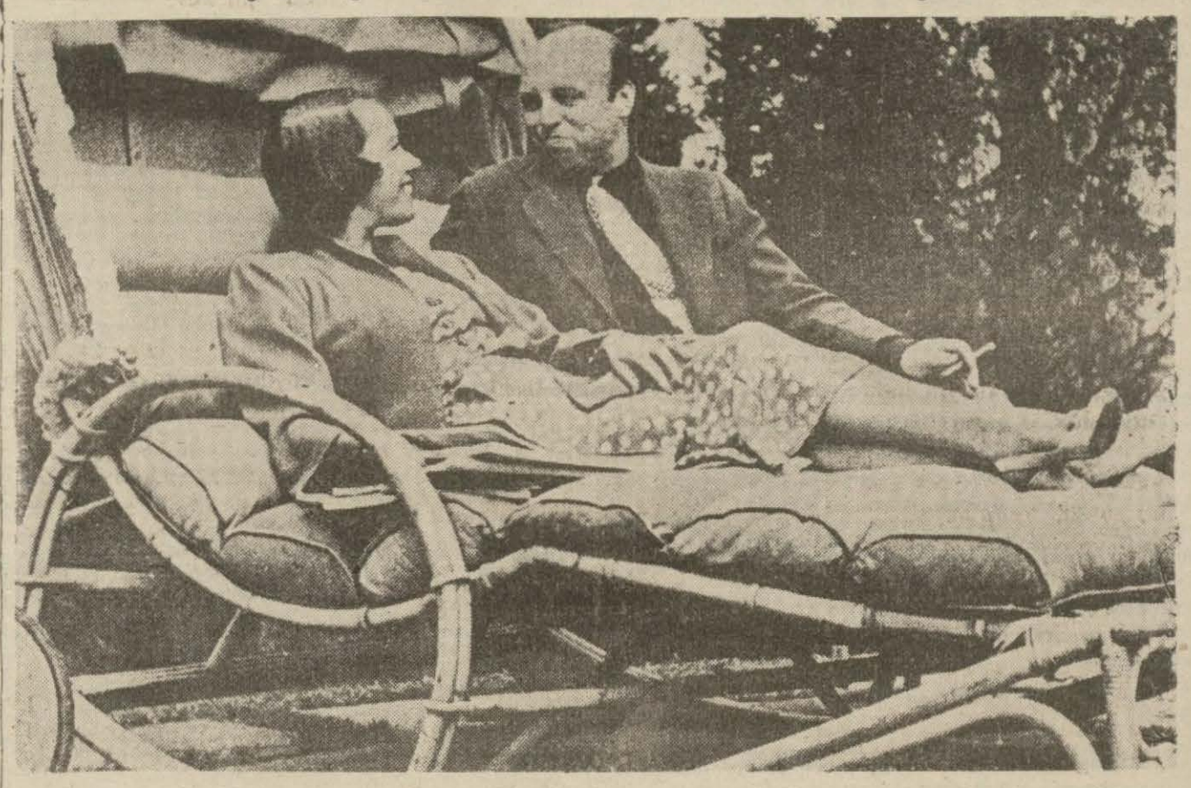

Lily Pons ve kocası Kostelantz

Nevyorkun meşhur Metropolitan operası muganniyesi Lily - Pons Hollivutta yeni bir filim çevirmeğe başlamıştır.

Lily aslen Fransızdır. Çok güzel sesi vardır. Senelerce Fransada opera artisti olmak için çalışmşı, fakat bir türlü muvaffak olamamıştır. Müracaat ettiği herkes: «Sesiniz güzel, fakat opera artisti olamazsınız» cevabını vermiştir. Halbuki Lily Amerikaya gider gitmez, dünyanın en meşhur operalarından biri olan Metropolitan operasına baş muganniye olarak kabul edilmiştir. Artist hayatının bu safhalarını şu suretle anlatıyor:

«— Fransada beş yaşında iken sahneye çıktım. Sesim güzeldi, bir taraftan da musiki dersi almağa başladım. Genç bir kız olduğum zaman evvelâ müzikhollerde şarkı söyledim. Sonra vilâyetlerdeki küçük operalarda muganniyelik yaptım. Uzun müddet Fransanın cenubunda kaldım. Paris operasına girmek için çok çalıştım, fakat her defasında red cevabı ile karşılaştım.

Kazancım azdı, bu vaziyetin ne olacağını düşünüyordum. On sene evvel bir gün Canne (Kan) da meşhur artist Max Dearly ile karşılaştım. Max Dearly aile dostumuzdu. Bana şu sözleri söyledi: «Yavrum, burada sukutu hayale uğradın, fakat ümidin kırılmasın. Amerikaya git, bir defa da orada talihini tecrübe et.»

Bu sözler beni günlerce, haftalarca, aylarca meşgul etti. Fakat bir türlü karar veremiyordum. Nihayet bir sene geçtikten sonra Amerikaya gitmeği kararlaştırdım. Bir kenara koyduğum beş on parayı aldım, bir vapura ikinci mevki yolcusu olarak bindim. Amerikada ancak üç hafta kalacaktım. Muvaffak olamazsam geri dönmekten başka çare yoktu. Zira param azdı.

Nevyorka çıkınca ne yapacağımı şaşırdım. Kimseyi tanımıyordum. Sesime itimadım vardı; fakat kime, nasıl müracaat edecektim? Bereket önüme pek insan adamlar çıktı, bunlar talihimi tecrübe etmekliğime yardım ettiler. Bir gün meşhur Metropolitan operası müdürü tarafından kabul edildim. Sesimi dinledikten sonra:

«— Sizi üç sene için angaje ediyorum... dedi.

Sevincimden çıldıracaktım. Derhal Fransaya hareket ettim. Bu defa cebimde üç mukavele vardı: Metropolitan operası ile, bir gramofon plâğı müessesesi ile, nihayet bir radyo kumpanyasile. Fakat bunlardan bahsetmekliğimi yasak etmişlerdi. Fransada işlerimi topladım, alâkamı kestim, bir müddet sonra tekrar Amerikaya hareket ettim. Bu defa en mükemmel bir vapurun lüks kamarasile...

Nevyorkta beni birçok gazeteciler, fotoğrafçılar karşıladı. Resimlerim gazetlerde çok takdirkâr yazılarla çıkıyordu. Biraz dinlendikten sonra çalışmağa başladım. İlk olarak Lakmé, ondan sonra Lucie de Lamermoor operalarında primadonna vazifesini yaptım. Münekkidler çok takdirkâr yazılar yazdılar, az zaman içinde Amerikada herkes tarafından tanındım.»

Lily Pons «Saadet yuvası» nın bahçesinde misafirlerile (solda bir köpeği okşıyan Fransız edibi André Maurois'dır)

Lily bir müddet sonra André Kostelantz isminde bir Slav orkestra şefi ile tanışmıştır. İptida aralarında bir sanat yakınlığı başlamış, sonra biribirlerini sevmişler ve evlenmişlerdir. Lily 20 yaşında iken August Mestriz isminde Hollandalı bir avukatla evlenmiş, fakat mesud olamamıştı. İkinci izdivacı kendisine büyük saadet getirmiştir.

Lily Pons operadan sonra film de çevirmeğe başlamıştır. Bugün Amerikada en çok kazanan artistlerden biridir. Ayni zamanda bütün Amerikalılar tarafından çok sevilmektedir. Lily, Connecticut hükûmetinde, çam ormanları ortasında güzel bir köşk satın almış ve buraya: «Saadet yuvası» adını vermiştir.

Amerikalılar Saadet yuvası civarındak köye (Lily Pons şehri) adını vermişlerdir. Burada posta pullarına Lily Pons damgası basılıyor. Artistin adını taşıyan lâvanta ve reçel de çıkmıştır.

Lily Saadet yuvasında kocası ve annesile birlikte yaşıyor. Burada tanınmış sanatkârları, muharrirleri kabul ve misafir etmekten büyük zevk duymaktadır. Bilhassa Fransadan gelenlere kapıları tamamen açıktır. En büyük dostlarından biri de Fransız edibi André Maurois'dir. André Maurois Amerikaya gittiği zamanlar daima Saadet yuvasına uğrar, bir müddet burada misafir kalır.

Lily Pons güzel değil, fakat çok sevimlidir. Son derece sade ve mütevazıdır. Büyük şöhret kazanmasına rağmen sadeliğini muhafaza etmiştir. En büyük zevklerinden biri de yemek pişirmektir. Hele misafiri olduğu zamanlar muhakkak mutfağa girer, iyi Fransız yemekleri hazırlar.

Lisan Mütehassısı Prof. Anjel
FRANSIZCA
Dersanesi: Bahçekapı Selâmet Han. Evlâdımızın fransızcası zayıf ise bize gönderiniz. Uygun bir ücretle az zamanda takviye ederiz.
PEK MÜHİM - GALATASARAY lise kısmı müdavimlerine gayet muktedir bir matematik Profesörü tavsiye ederiz.

ÖLÜM

Selânik üçüncü ordu mareşalı merhum Hacı Hayrinin oğlu, torunları İstanbul gümrükleri ziraat müdürü Abdürrahman Cin, maliye tahakkuk müfettişlerinden Salâhaddin Cin, diş doktoru Halid Galip Ezgü, Gevser Fuad ve Samiha Gaspral'ın dayıları erkânı harbiye binbaşılığından mütekait

BAY AHMED NİZAMEDDİN ADAŞ kısa bir rahatsızlığı müteakip rahmeti rahmana kavuşmuştur.

Cenazesi 27/12/940 cuma günü saat 13 de Sıraservilerde Beyoğlu Belediye Zükûr hastanesinden kaldırılarak namazı Firuzağa camiinde kılındıktan sonra Feriköy mezarlığına defnedilecektir. Mevlâ rahmet eyliye.

Teşekkür

Gece saat 12 den sonra ânî hastalanan yavrumu tedavi için vaki müracaatimi derhal kabul ederek kendisini muhakkak bir ölümden kurtaran çocuk hastalıkları mütehassısı doktor bay Ali Şükrü Şavlıya minnet ve teşekkürü bir borç bilirim.

Akşamda: Kâmil

TEŞEKKÜR

Haydarpaşa Nümune hastanesinde büyük bir ameliyatla annemizin hayatını kurtaran muhterem operatör Feridun Şevket Evrensele, hastanenin intizam ve temizliğinden, bütün hastalara gösterilen ihtimam, dikkat ve şefkatten dolayı sertabib muhterem Dr. Kâzıma, muavin ve asistanlarına, hemşire ve hastabakıcılara âlenen ve ayrı ayrı teşekküre kendimizi borçlu addediyoruz.

Şüküfe Kunter, Halide Tokgöz
Mihri Pektaş

Tepebaşı dram kısmı Gece saat 20,30 da
APTAL
İstiklâl caddesi komedi kısmı gece saat 20,30 da
PAŞA HAZRETLERİ

SÖZÜN GELİŞİ

Lamartine muhabbeti

Dün akşamı, bir ahbabımla pastahanede oturuyorduk. Havanın kararmaya başladığı saatlerde İstiklâl caddesindeki pastahaneler çok kalabalık oluyor. Onlar da tramvaylardan farksız. Masalar mümkün olduğu kadar biribirine yaklaştırılmış. Aralarda göze çarpan boşluklar garsonlar tarafından mütemadiyen sandalyelerle doldurulmakta. Âdeta dirsek dirseğe oturuluyor. Pastahanede yüksek sesle konuşmalardan hasıl olan can sıkıcı bir uğultu var ve müthiş bir sigara dumanı.

Ahbabımla biraz konuşmak üzere geldiğimiz bu yerde ağzımızı açmadan oturuyoruz. Çünkü hemen yanımızdaki masada orta yaşlı bir zat yüksek sesle konuşuyor. O kadar ki sesinin altından kalkmak mümkün değil. Hararetle anlatıyor:

— Geçen sabah gazeteye göz gezdirirken Üniversitede Lamartine hakkında bir konferans verileceğini okudum. Konferans saat beşte imiş. Muhakkak gitmeliydim. Fakat gelgelelim iş var. Müdür insana Lamartine için izin vermez. Erkenden masamın başına geçtim. Ateş gibi çalışmaya başladım. Önüme dağ gibi yığılmış evrakı saat dört buçuğa kadar erittim. Beşe çeyrek kala dosya koltukta, müdürün karşısında idim. Sahifeleri teker teker çevirerek imzalattım. Baktım müdür mütebessim. Hemen, biraz erken çıkmak için izin istedim. Tamam. Şapkamı kaptığım gibi Üniversiteye...»

Ahbabımla biribirimizin yüzüne bakıyor, bu asırda bile insanların şairlere lâkayıd kalamıyacağını gösteren canlı misali takdir ediyorduk. O hararetle devam ediyordu:

— Azizim, Lamartine hakkında bir konferans dinledim. Harikulâde... Bir profesör onun hayatını anlattı. Şiirlerinden parçalar okudu. Nefis mi nefis. Lamartine çok büyük şair doğrusu. Hele «Göl» isimli şiiri...»

Demindenberi Lamartine hayranını dinleyen arkadaşı:

— Maşallah, dedi, sende bir terakkî görüyorum. İşi şairliğe vurmuşsun artık!»

Beriki yanlış anlaşılmasından korkarak:

— Yok canım, dedi, şairlik, mairlik değil amma, bugüne bugün Lamartine caddesinde oturuyorum. Kimmiş onu da bir tanıyalım, dedik!»

Şaşkınlığımızı farketmesinler diye ahbabımla beraber hızlı hızlı masaya vurarak garsonu çağırdık.

Şevket Rado

DÜNYADA NELER OLDU? NELER OLUYOR

Bacağın kesilmesi zarar ve ziyan istemeğe hak vermiyor!

Amerikanın Çinçinati şehri hukuk mahkemesi bir dilencinin zarar ve ziyan davasını reddetmiş ve çok garib esbabı mucibeli bir karar vermiştir. Dilenci tek bacaklı Cakson isminde biridir. Bir gün caddenin bir tarafından diğer tarafına geçerken süratle gelen bir otobüs kendisine çarpmış ve bir bacağını daha kırmıştır. Kaza neticesinde Caksonun tek bacağı da kesilmiştir. Dilenci bunun üzerine mahkemeye müracaatla otobüs kumpanyası aleyhinde zarar ve ziyan davası ikame etmiştir.

Mahkeme iki tarafı dinledikten sonra Caksonun davasının reddine karar vermiştir. Kararda şu satırlar vardır:

«Cakson bir bacağı olmadığı için dilencilik yapıyor, bu suretle geçiniyordu. Davacı uğradığı kaza üzerine zarar ve ziyan istiyorsa da kaza kendisinin kazancını azaltacak değil, bilâkis arttıracak mahiyettedir. Bu suretle zarar ve ziyan istemesine mahal görülmemiştir.»

Zelzeleler hakkında bir Istatistik

Hindistanda uzun müddet jeolojik tedkikler yapan ve bir enstitünün müdürlüğünde bulunan B. Heron isminde bir âlim zelzeleler hakkında bir kitap neşretmiştir. B. Herona göre son iki asırdanberi zelzeleler artmıştır ve gelecek asırlarda bu artma devam edecektir.

İki asır zarfında zelzelelerde ölenlerin yekûnu iki milyon yedi yüz elli bin kişiyi bulmaktadır. Her sene vasatî olarak 400 zelzele kaydedilmektedir. Bunun dört veya beşi bir felâket addedilecek derecede şiddetli oluyor. Son iki asır zarfında zelzeleden senede vasatî olarak 14 bin kişi ölmüştür.

Bu rakamlar pek müthiş olmakla beraber iki asır içinde muharebeler ve ihtilâllerde ölen insanlara nisbetle ehemmiyetsiz kalmaktadır. Üç dört sene süren bir muharebe, iki asırda vukua gelen zelzelelerde ölen insanlardan fazla zayiata sebep olmaktadır.

Bir Ingiliz asilzadesi sinema yıldızı oluyor

Kont Warvick isminde 25 yaşında bir İngiliz asilzadesi sinema yıldızı olmağa karar vermiştir. Kont iyi tahsil görmüş, çok yakışıklı bir gençtir. Geçinecek kadar parası varsa da zengin değildir. Bir filim şirketi konta Hollivutta filim çevirmesini teklif etmiştir. Buna mukabil senede on bin İngiliz lirası ücret alacak, bu miktar her sene artarak 943 de 40 bin İngiliz lirasına çıkacaktır. Bundan sonra yeni mukavele yapılacaktır.

Kont teklifi kabul etmiştir. İşe başlaması ve filim çevirmesi merakla bekleniyor.

Bir kâşifin yıldönümü

Şimdi yeni harbin başlıca bir hareket sahnasini teşkil eden garbî Sudanın ilk kâşifinin ölümünün yetmiş beşinci yıldönümü Hamburgta tesid edilmiştir.

Bu zat Heinrich Barth isminde bir âlimdir. Üniversite tahsilindeki ihtisası filolojidir. Daha sonra coğrafyaya merak etmiş ve yirmi yedi yaşında iken dünyanın keşfedilmeyen yerlerini Avrupaya ve garp ilmine açmağa heves etmiştir.

Barth şimalî Afrikadaki eski Roma ve Yunan medeniyetinden kalmış tarihî eserleri ziyaret ettikten sonra yalnız başına orta Afrikayı gezmeğe karar vermiştir. Trablusgarpte Şerif Abdülkerim ismi ile bir Arap olarak görünmüş ve beraberine aldığı birkaç yerli hizmetçi ile tehlikeli ve uzun seyahate çıkmıştır. Kendisini şerif gösterdiğinden her tarafta hürmet ve misafirperverlik görmüş ve Sokots sultanını ziyaret etmiştir. 1850 de Trablusgarpten hareket etmişti. Altı sene sonra birçok coğrafî malûmat ile mücehhez olarak gene Trablusgarbe ve oradan Almanyaya dönmüştür.

Imdad şamandıraları

Tayyare kazazedeleri için Almanya ve Alman işgali altındaki memleketler sevahilinde imdad şamandıraları konulmuştur. Bunlardan her kazazede istifade edebilecektir.

Her şamandıranın içi dört kişiyi alacak ve istirahatını temin edecek tertibatı haizdir. Dört yatak ve battaniyeler vardır. Birkaç günlük su ve yemek ve ocak ve bunu yakmağa mahsus petrol ve kibrit de bulunmaktadır. Bir küçük ecza kutusu imdad şamandırasının techizatını tamamlamaktadır. Hava müsaid olduğu zaman her gün bu şamandıralar muayene edilmekte ve iltica eden kazazede varsa toplanmakta ve kumanyası eksilmiş ise tamamlanmaktadır.

Tokatta Çocuk Esirgeme kurumu için bina

Tokat (Akşam) — Çocuk esirgeme kurumu için bir bina yapılması kararlaşmış ve binanın temelatma resmi yapılmıştır.

Eyüp Fakirleri koruma derneği reisliğinden Derneğimiz yıllık toplantısı 5/1/941 Pazar günü saat 14 de Eyüp Halkevi kurağındaki salonda yapılacaktır. Azanın teşrifleri rica olunur.

KUŞ BAKIŞI:

Kösele yerine ipek!

Son on sene zarfında kontenjanlar, döviz kayıdları muhtelif memleketler arasında ticareti çok daraltmıştı. Yeni Avrupa harbi bunu büsbütün tahdid etmiştir. Karşılıklı ablokalar, tahtelbahir ve hava muharebeleri yüzünden nakliyatın güçleşmesi, lüzumlu maddelerin harice çıkmasına mâni olmak için konulan yasaklar beynelmilel ticarete büyük darbe vurmuştur. Bu yüzden bir çok memleketler ihtiyaçları olan maddeleri hariçten getirtemiyorlar. Bunun yerine kendi memleketlerinde çıkanları ikame etmeğe çalışıyorlar.

Japonyada deri ve kauçuk yoktur. Bu memleket ihtiyacını hariçten temin ediyordu. Avrupa harbi üzerine bir çok memleketlerin koydukları kayıdlar yüzünden hariçten deri ve kauçuk getirtmek çok güçleşmiştir. Japonya, getirilen az mikdarda deri ve kauçuğu sanayide kullandığından kunduracılar büyük bir buhranla karşılaşmışlardır. Diğer taraftan halk da ayakkabı tedarikinde müşkülâta uğramıştır.

Japonyada deri ve kauçuk yoksa da ipek boldur. Acaba ipeği kösele ve kauçuk makamında kullanmak kabil değil midir?... Japon âlimleri bunu araştırmışlar ve yaptıkları uzun tedkiklerden sonra iyi neticeler elde etmişler. İpek, şiddetli tazyik ile bir nevi kösele haline getiriliyor ve bunlar ayakkabılarında pekâlâ kullanılabiliyormuş. İpek tabanlı ayakkabılar çok mukavemetli oluyormuş. Çabuk eskimediği gibi ipek tabandan şu da geçmiyormuş! İpek tabanlı ayakkabılar hiç ses de çıkamıyormuş!

Japonlar şimdi bu keşfi daha fazla ileri götürmeğe ve ipekten köseleyi, deri köseleden ucuza mal etmeğe çalışıyorlar. Bunda muvaffak olurlarsa büyük bir ayakkabı dampingi yapacaklar, ipek tabanlı ucuz ayakkabı ihracına başlıyacaklarmış.

Balık etinden pamuk, sütten ipek, kömürden şekerden sonra ipekten kösele!... Dünya vaziyetindeki gayri tabiilik devam ettiği takdirde bir gün ottan barut, taştan süt çıkarıldığını duyarak şaşmamalıyız!

Bayan Melek Celâl

Türk elişlerine dair konferans verdi

Dün Beyoğlu Halkevinde bayan Melek Celâl tarafından «Türk elişleri» hakkında pek istifadeli bir konferans verilmiştir. Müteakiben de genç sanatkârlar garp musikisinden parçalar çalmışlardır.

Bn. Melek Celâl, asırlardanberi kadınlarımızın ve kızlarımızın göz nuru dökerek ve el emeği sarfederek meydana getirdikleri eserleri devre devre istihalelerle anlatmış; bunların renk, çizgi, ve işleniş tarzlarına dair, projeksiyonun da yardımile, izahat vermiştir.

«Türk elişleri» isimli matbu bir eserin müellifi ve bir de kolleksiyonun sahibi olan müdekkik münevverimizin konferansı güzide dinleyiciler üzerinde çok iyi bir tesir bırakmıştır.

Akşam Kız sanat mektebi de bu vadide çalışmakta olduğu ve Beyoğlunda Dekorasyon mağazasında Türk elişlerini göstermek üzere bir sergi açıldığı için, «Türk elişleri» bu sene nazarî ve amelî şekilde canlanmış, âdeta rönesansına erişmiş bulunuyor.

Türk mimarîsi, Türk çiniciliği, Türk musikisi, Türk tezhipçiliği, Türk hattatlığı vesaire yanında, bu son devrin sürekli mesaisi sayesinde, artık bir de ilmin tesbit ettiği «Türk elişleri» mevcuttur. Yalnız güzel sanat değil, istikbal için ayni zamanda büyük bir ticaret mevzuu olan bu sahadaki çalışmaların müteakip safhalarını da bekleriz.

FRANSIZ ERKÂNIHARBİYESİNİN RAPORU

FRANSA harbi nasıl kaybetti?

Dunkerque'in tahliyesi başladı, 90 bin Fransız, 260 bin İngiliz buradan nakledildi

Meuse ve şimal muharebelerindeki zayiat, yeni muharebe başlarken Fransız ordusunun vaziyeti

No. 6

Bu dört tümen, bir kaç gün sonra bütün cephanelerini tükettikten sonra esir düşmüştü. Lille şehrin kahramanca müdafaa etmiş olan tümenlere askerî merasim yapılmıştı.

Lys'in şimalinde ricat devam ediyordu. İngiltere hükûmeti Belçika ordusunun silâhlarını teslim etmesi üzerine garp cephesinde bulunan kuvvetlerini memleketlerine nakletmeğe karar vermiş olduğundan 28 mayısta İngiliz kuvvetleri Dunkerque'i boşaltmağa ve İngiltereye dönmeğe başlamışlardı. Nakil ve irkâb alelâcele kararlaştırılan Fransız kuvvetleri mukavemet ediyor ve kurtarılması mümkün olan şeyleri kurtarmağa uğraşıyorlardı.

30 mayısta Almanların kuşatıcı hücumlarile sıkıştırılan Fransız dümdarları Berques ve Furnes'de mukavemet göstermişler, sonra da son hadde kadar dayanmaktan ibaret olan vazifelerine kendilerini feda ederek Dunkerque civarında üç gün daha dayanarak Alman hava kuvvetlerinin fasılasız bombardımanı altında 3/5 hazirana kadar müttefikin kuvvetlerinin vapurlara irkâbına imkân vermişlerdi. Müttefikin şimal ordusunun son bakayası Alman mitralyözlerinin ateşi altında Dunkerque'de çekilmişlerdi.

İngiliz ve Fransız donanmaları, iki memleket hava kuvvetlerinin de yardimile ağır zayiat mukabilinde müttefikin ordularının mühim bir kısmını vapurlara irkâp ve nakletmeğe muvaffak olmuşlardı. Takriben 350 bin kişi kurtarılmıştı. Bunların 90 bini Fransız 260 bini de İngilizdi.

Fransız ordusu Meuse ve şimal muharebelerinde 24 piyade, 2 süvari, 3 hafif makineli ve 1 zırhlı tümen kaybetmişti. Bundan başka vapurlara bindirilerek İngiltereye nakledilen 9 İngiliz tümeni de artık Fransız cephesinde görünmiyeceklerdi. Son muharebenin arifesinde müttefikin orduları organize edilmiş kuvvetlerinin üçte birinden fazlasını ve Belçika ordusu da hesaba katılırsa kuvvetlerinin hemen hemen yarısını kaybetmişlerdi.

Somme ve Champagne muharebeleri: Karşı karşıya bulunan kuvvetler

26 mayısta şimal ordularile irtibat ve iltisakı yeniden kurmak ümidi hâlâ mevcut olduğu bir sırada general Weygand şunları yazıyordu:

«Memleketin mukadderatının bağlı bulunduğu muharebe, şimdi işgal edilen mevzilerde, gerileme fikri mevcut olmaksızın vukubulacaktır.» General Weygand'ın bu satırlarında zikrettiği hat, Somme - Aisne hattı idi. Bu hat Almanların denize doğru süratli akınları esnasında doğudan batıya doğru tanzim ve tahkim edilmişti.

Haziran başında şimalde efrat ve malzemece uğranılan zayiattan sonra denizden Longuyon'a kadar cephede 43 piyade, 3 zırhlı ve üç süvari tümeni kalmıştı. Bu 43 piyade tümeninden bir çokları henüz teşekkül halinde idiler. Bunlardan on tümen kadar bir kuvvet, ancak ikişer piyade alayı ile ikişer topçu grupundan mürekkep zayıf bir kadroyu ihtiva ediyorlardı.

İkinci zırhlı tümenin ancak 86 ve üçüncü zırhlı tümenin de 50 hücum arabası vardı. Üç süvari tümenin ise ceman ancak kırk automitrailleuse'leri bulunuyordu. Üç zırhlı tümen ile üç süvari tümeninin mecmuu kuvvetleri, tam kadrolu bir zırhlı tümenle bir süvari tümeninin malik olduğu zırhlı makinelerinden az bulunuyordu.

Müstahkem mevzii genişletmek ve İsviçre yolile yapılabilecek bir taarruza karşı koymak için 17 istihkâm tümeni ve ihtiyar sınıflar kalmıştı. Cephenin diğer kısmında vukuu beklenen muharebe sahasına nakledilmek için Lorraine'den, Alsace'dan veyahut Alp'lardan hiçbir kuvvet alınamazdı. Müttefikin kumandanlığının elinde hasım ordusunun zayiatını da tahmin ettirecek hiçbir malûmat yoktu.

Acaba Almanlar, bidayette beşer yüz hücum arabasından mürekkep olan zırhlı tümenlerini eski kuvvetlerine irca edebilmişler mi idi? Zayiata uğrayan büyük piyade birliklerinin kuvveti ne idi? Bu suallere katiyen cevap verilemezdi.

Maamafih Fransa henüz mütareke talebinde bulunmamıştı. Zira zaafa uğrayan Alman ordusunun, bir müddet geçmezden evvel tekrar taarruza başlamayacağı ümid ediliyordu. Bu müddet zarfında ise Fransız başkumandanlığı müdafaa tertibatını kuvvetlendirmeğe imkân bulacaktı.

Dunkerque'den kurtarılan 90,000 kadar Fransız askeri, teşkil edilecek yeni tümenlerin kadrosuna konulacaktı. Dunkerque'den irkâp edilen 9 İngiliz tümeninin yeniden techizi ve belki de garp cephesine sevki kabil olacaktı. Esasen Almanların hamlelerini İngiltereye tevcih etmeleri ve Fransız ordusuna karşı harekâta devam etmemeleri de muhtemel bulunuyordu.

Bununla beraber general Weygand, muharebenin cereyan edeceği hattın son hat olduğu fikrinde idi. Şayed bu hat da yarılırsa harbi, askerî bakımdan Fransa için bitmiş addetmek icab ederdi.

Alman zırhlı tümenlerinin kadroları tamamlanıyor

Filhakika 4 haziranda Almanya beşer yüz hücum arabalık zırhlı tümenlerinin kadrolarını ikmal etmişti. Zira Almanyanın efrad ve malzeme bakımından muazzam ihtiyatları vardı. Bu itibarla Alman ve müttefikin ordularının kuvvetleri arasındaki nisbetsizlik taarruzun başladığı 10 mayıstaki üstünlüğünü Almanyanın lehine olarak muhafaza ediyordu. Bu itibarla, Almanya, Fransız ordusunu saffı harp hariçine çıkarmak için hamlelerine devam edebilecekti.

Maginot ve Rhin hattını tutmakta olan ve general Pretelat'nın kumandası altında bulunan 2 numaralı ordular grupu müstesna, Fransız kuvvetleri iki ordu grupundan mürekkep bulunuyordu. Muharebe hattının sol cenahını tutmakta bulunan 3 numaralı ordular grupu general Bessonun kumandansında idi. Bu grupa onuncu, yedinci ve altıncı ordular dahildi. Bu üç ordunun kumandanları da general Altmayer, general Frére ve general Touchon idiler. Bu ordular grupu, Amiens - Paris ve Laon - Paris istikametlerini müdafaa ediyordu.

Yeni kurulmuş olan 4 numaralı ordular grupuna general Huntziger kumanda ediyordu. Bu grupu dördüncü ve ikinci ordular teşkil ediyorlar ve bu ordulara general Requin ve general Freydenberg kumanda ediyorlardı. Bu ordular grupunun vazifesi Châlon - sur - Marne - Rethel ve Clermont-en - Argonne - Sedan yollarını tutmak ve kapamaktı.

Somme ile Aillette kanalı üzerine pek yayılmış olan tümenler, hakikatte setir kitaatı vazifesini görüyorlardı. Bu, 240 kilometre uzunluğunda bir cephe üzerinde 17 tümenin teşkil ettiği bir kordondan başka başka bir şey değildi. Çünkü her tümen, 15 kilometre uzunluğunda bir cephe müdafaa ediyordu.

Daha şarkta Longuyon'a kadar kesafet daha kuvvetli idi. Zira 120 kilometrelik bir cephe üzerinde 10 tümen mevzi almıştı. Bütün bu kıtaat muharebenin yorgunluklarına katlanmışlar ve bunlardan bir çoğu da ciddî zayiata uğramışlardı. Harp malzemesi ve bilhassa tank dafii toplar, bu kıtaatta mühim bir nisbette noksan bulunuyordu.

Günün Ansiklopedisi

Ninon de Lenclos

Dünkü nüshamızda Hikmet Feridun Es, Ninon de Lenclos'dan bahsediyor. Asıl isi Anne de Lenclos olan bu kadın, 1620 de Paris'te doğup 1705 te ayni şehirde ölmüştür. Touraine'li sefih ve hayli meşkûk, müşevveş bir asilzadenin kızıdır. Bu adam, Chabanne isimli diğer bir asilzadeyi öldürdüğünden dolayı memleketi terketmek mecburiyetinde kalmıştı.

Ninon o sıralarda 2 yaşında bulunuyordu. Pariste Marais semtinde annesile beraber yaşıyordu. On beşindeyken Saint - Etienne'le âşıkane münasebetler tesis etti. Şayet Voltaire'e inanmak lâzımsa, on altısında da meşhur kardinal Richelieu ile münasebet paydaladı. Bu zikudret şahsiyet ona kaydı hayat şartile 2000 altın irad temin etmiş imiş.

Matmazel de Scudéry onun hakkında: «Endamı gayet güzeldi. Harekâtında ulviyet vardı. Serbes ve tabiî tavırlarile herkesin hoşuna gidecek kabiliyetteydi.» der.

Bu sayede, etrafında, ihtiyarlığına kadar, birçok meşahir dolaştı. Perestişkârlarının başlıcaları şunlardır: Condé, d'Albert, Navailles, Coligny, Châtilton, Villars. Sévigné, Brancas, d'Elbène, Miossens, Méré, Charleval. Villarceaux, Vaissé. Guiche, Rambouillet, Coulon, Perrachon, Huyghens, La Fare, Chapelle, Saint - Evremond, Châteauneuf.

Bir an rezalet o haddi buldu ki, kraliçe Avusturyalı Anne kendisini Madelonnettes'e hapsetmek mecburiyetinde kaldı. Fakat Ninon hafifmeşrep bir kadın olmanın fevkinde bir mizaçtaydı. Temas ettiği münevverlerin tesirile bir nevi müphem Epiküryen nazariyelere sülûk etti. Devrinde hâkim olan Spiritualist felsefenin aleyhinde bulundu. Öldüğü sırada Voltaire'e, kitap alsın diye miras bıraktı.

Moris Şövalyenin kadınlara tavsiyeleri

Bir erkeği teshir etmek ve elden kaçırmamak için kadınlar ne yapmalıdırlar?

Fransız artisti Moris Şövalye İsviçrede turneye çıkmıştır. Her uğradığı şehirde bir iki oyun veriyor. Şövalye şimdiye kadar İsviçreye gitmemişti. İsviçreliler ilk defa gördükleri bu Fransız artistine hayran olmuşlardır. Bilhassa Zürihliler, artistin şarklarını pek anlayamamakla beraber, onun alaycı tavrını, taklitlerini çok beğenmişlerdir. Hele Zürih kadınları Moris Şövalyeye âdetâ âşık olmuşlardır.

Bu münasebetle Zürih gazetelerinden biri Moris Şövalyenin bir kaç sene evvel kadınlara hitaben erkekleri elde etmek ve elde ettikten sonra elden kaçırmamak için neler yapmak lâzım geldiğine dair bazı tavsiyelerde bulunduğunu kaydediyor ve bunları yazıyor. Fransız artisti kadınlara diyor ki:

1 — Güzelliğinizden sakın bahsetmeyin, bunu başkaları takdir etmelidir.

2 — Erkekle konuşurken tuvalet, aşk macerası, briç partileri gibi şeylerden bahsetmeyiniz. Çünkü erkeği yorar ve canını sıkarsınız.

3 — Erkeğe: «Beni seviyor musun?» diye asla sormamalısınız. Erkeğin bunu söylemek için vakti vardır.

4 — Fazla boyanmaktan sakınmalısınız. Erkekler fazla boyayı sevmezler.

5 — Geçirdiğiniz heyecanlardan bahsetmeyiniz. Bunları âşıkınıza değil, doktorunuza anlatmalısınız.

6 — Bir rejim takib ediyorsanız, bunu anlatmağa kalkmayınız, başkalarını alâkadar etmez.

Moris Şövalye

7 — Konuşurken sade olunuz, sahte tavırlardan sakınınız. Fazla muhabbet hisleri göstermek can sıkar.

8 — Bir erkeğin son sigarasını asla almayınız.

İsviçre gazetesi bunların hepsinin çok doğru olduğunu, birer kitaba mevzu teşkil edebileceğini söylüyor.

★ Kumkapı nahiyesi bekçilerinden Dursun evvelki gece meçhul bir şahıs taarfından yaralanmıştır. Bekçi tedavi altına alındırılmıştır. Meçhul cani polisce aranmaktadır.

HER AKŞAM BİR HİKÂYE

MÜFETTİŞ

Şevki akşam eve döndüğü zaman telâş içinde idi. Kapıdan girer girmez karısı Leylâya:

— Sorma, sorma Leylâcığım... İstanbuldan bir mektup aldım. Bizim şirketin yeni umum müfettişi bu civarda bir seyahate çıkmış. Ayın yirmi ikinci günü de buraya, yani bize gelecekmiş. Ne biçim adamdır? Ne çeşid insandır bilmem ki... Fakat ne olursa olsun bu zata ikram etmek lâzım. Tabii kendisi bize misafir olacaktır. Buralarda otel filân hak getire... Ayın yirmi ikisine de birşey kalmadı. Aman yarın sabahtan itibaren evi toplamağa, temizliğe bakınız.

Leylâ kocası kadar telâş etmemişti. Çok gösteriş meraklısı bir kadındı. Kendisini pek alafranga bir hayat geçirmek için yaratılmış. fakat sonra bir talihsizliğe uğrayarak dağ başlarında yaşamağa mahkûm olmuş bir kadın addederdi. Kocasının çalıştığı şirketin yeni umumi müfettişinin bulundukları yere gelmesi yeknasak hayatlarında mühim bir değişiklik yapabilirdi. Bunun için Leylâ ertesi günden itibaren faaliyete geçti. Evin içini daha ziyade bir sinema dekoru haline sokmak için didinip duruyordu. Gelecek müfettiş kimbilir ne asri bir adamdı. Bundan evvelki müfettiş Mehmed Ali de öyle idi. Hayatının on beş, yirmi senesini Avrupada geçirmişti. Kadınlar erkekleri bazı huylarına. meziyetlerine göre bazı kısımlara, derecelere ayırırlar. Son derecede alafranga delisi olan Leylâ da erkekleri sadece iki kısma ayırırdı: 1) Avrupa kaldırımı çiğnemiş erkekler, 2) Avrupa kaldırımı çiğnememiş olanlar!...

Gelecek müfettiş herhalde birinci sınıftan olacaktı. Leylânın nazarında bu çeşid erkekler bambaşka mahlûklardı. Bazen kocasının sert bir hareketini görünce: «Ah, ah derdi, Avrupa kaldırımı çiğnemiş ince ruhlu bir erkekle evlenemedim ki...» derdi.

İşte bir iki gün sonra Avrupa kaldırımı çiğnemiş bir erkeği evine misafir etmek, bütün inceliğini ona göstermek fırsatı zuhur edecekti. Bu arada Leylâ kendisine de henüz meçhul bir sinema yıldızı hali vermek için çabalayıp duruyordu. Nihayet misafirin geleceği gün yaklaşmıştı. Karı, koca bu büyük hâdiseden yirmi dört saat evvel başbaşa verip ertesi günü için yapılacak yemekleri düşünmeğe başladılar. Şevki:

— Karıcığım, dedi, bir kere elimizde pişmiş patlıcan dolmamız var onu sofraya çıkarırız değil mi?

Kocasının bu sözü üzerine:

— Patlıcan dolması mı? dedi, olmaz... O alafranga bir yemek değil.. öyle asri bir insana çıkarılamaz. Sen bana yarın sabah levrek balığı bulabilir misin? Ben bir levrek mayonez yapayım...

Mayonez denilince Şevki yüzünü buruşturdu. Tabiat bu ya, o mayonezi hiç sevmez, hattâ yerken her ne hikmetse, midesi bulanırdı. Bunun için karısının bu sözüne itiraz etti:

— Karıcığım, dedi, başka birşey yapsak... Daha iştiha verici birşey...

Leylâ onun yüzüne istihfafla bakarak:

— Sana kalsa pastırmalı yumurta ile cacık yaptırırsın değil mi? Öyle âdi yemekleri o kibar misafirin önüne çıkarırsın... Ben malımı bilirim.

Karısının bu sözleri üzerine Şevkinin ağzı sulandı. Hakikaten pastırmalı yumurtaya ne kadar da göreceği gelmişti ya... Fakat Leylâ devam ediyor:

— Sen bana balıktan başka bir de istakoz bulacaksın anladın mı? Misafire istakoz salatası yapacağım!...

Neee? İstakoz mu? Şevki hayatında ondan yememişti? Bu kırmızı hayvandan tiksinir, ona elle bile dokunamazdı. Şimdi istakozu sofrasında görecekti ha... Karısına itiraz etmenin imkânı yoktu. Çünkü Leylânın gene bildiğini okuyacağı malûmdu. «İstakozda bulamadım!» diyemezdi. Zira bulundukları yer nefis deniz mahlûklarının bol bol çıktığı bir sahil kasabası idi. Bilhassa istakozu pek çok ve meşhurdu. Şevki ahbaplarının bu takır takır kırmızı hayvanı nasıl yediklerine pek şaşardı.

Ertesi günü Leylânın bütün arzularını yerine getirdi. Genç kadın kendisine göre alafranga yemekler, alafranga bir sofra hazırlamıştı. Lâkin istakozun eve gelmesi bir hâdise olmuştu. Şevki onu bir türlü tutamamış bir çocuğa verip eve öyle getirmişti. İstakoz haşlanırken adamcağız mutfaktan kaçmıştı.

Umumi müfettiş akşama doğru gelecek, bir gecelik misafirlikten sonra ertesi günü gidecekti. Şevki iki saat sonra onu istasyonda karşılayacaktı. Evden çıkarken karısına:

— Leylâcığım, acaba eve rakı göndereyim mi? Belki sofrada lâzım olur.

Leylâ bir kraliçe gururu ile başını kaldırdı:

— Rakı mı?... dedi, benim soframda öyle alaturka bir içkinin yeri yoktur... Sen eve şarap gönder.

Şevki istasyona doğru giderken evdeki yemekleri düşünüyor, «bu akşam biz açız, diyordu. benim yiyeceğim bir şey yok...»

Leylâ da evde son hazırlıklarını yapmış, aynada kendisini tedkik ediyordu. Gelen müfettiş, Avrupa kaldırımı çiğnemiş erkek bu hücra yerde böyle sinema artisti gibi bir kadına raslayınca ne kadar şaşıracaktı...

Kapı çalınınca genç kadın telâş içinde koştu. Kilidi kaldırırken heyecandan eli titriyordu. Fakat kocasının yanındaki adamı görünce sonsuz bir şaşkınlığa düştü.

Bu tostoparlak, kravatının düğümü yakasının içine kaçıp ortadan kaybolmuş, traşı uzamış, hırpani kılıklı orta yaşlı bir erkek!. Kocası onu koltuklayarak içeri soktu. Leylâ kendi kendine: «Belki mütemadiyen seyahat ettiği için kendisine karşı büyük bir itina gösteremiyor.» dedi.

Sofraya oturdular. Müfettişin gözü masa üzerindeki alafranga yemeklere bilhassa istakoz salatasına ilişince yüzünde memnun olmamış gibi bir mâna dolaştı.

Lâf arasında müfettiş pastırmalı yumurtadan ve rakıdan bahsedince Şevkinin gözleri döndü:

— Emreder misiniz? dedi, hazır pastırma ve taze yumurta var... Kendi elceğizimle size bir pastırmalı yumurta yapayım...

Müfettiş:

— Vallahi pek makbule geçer!... dedi.

Şevki hemen sofradan fırladı. İçi sevinçle dolmuştu. Memnuniyeti yüzünden okunuyordu... Biraz sonra sofranın üstü tamamile değişmişti. Hazır haşlanmış fasulye olduğu için Şevki bir de yumurtalı piyaz yapmış, gizli olarak satın aldığı rakı şişesini de ortaya çıkarmıştı. Müfettiş şimdi hayran bakışlarla sofrayı süzüyor, arasıra kadehini Şevkininki ile tokuşturuyordu. Leylâ suratını asmıştı.

Hikmet Feridun Es

Pazar günü yapılacak lig maçları

Futbol ajanlığından:

Fener stadı: Vefa - Beyoğluspor saat 11 hakem: Hüsnü, Fener - Beykoz saat 13 hakem Samih Duransoy Beşiktaş - Galatasaray saat 15 hakem Tarık.

Beşiktaş stadı: İstanbulspor - Altıntuğ saat 13 hakem Şekip, Süleymaniye - Topkapı saat 15 hakem Hüsnü.

Karagümrük ve Anadoluhisar sahalarının oynanmıyacak bir halde olmaları dolayısile ikinci küme maçları tehir edilmiştir.

İstanbul Erkek mektepleri voleybol lig heyeti başkanlığından:

Cuma günü Eminönü Halkevi salonlarında yapılacak maçlar

Taksim D. - Harbiye L. saat 14,30. Hakem Turgut.

Pertevniyal - Yüce Ülkü L. saat 15. Hakem Turgut.

27/12/1940 cuma günü Beyoğlu Halkevi salonunda yapılacak maçlar:

Haydarpaşa L. - İstenbul E. Li saat 14,30. Hakem H. Moren.

Galatasaray L. - San'at O. saat 15. Hakem Ahmed.

Erzincan mektubu

Erzincanda çadır hayatı bitti

3 kilometre murabbalık sahada muvakkat bir şehir kuruldu. Burada 11 bin nüfus barınmaktadır

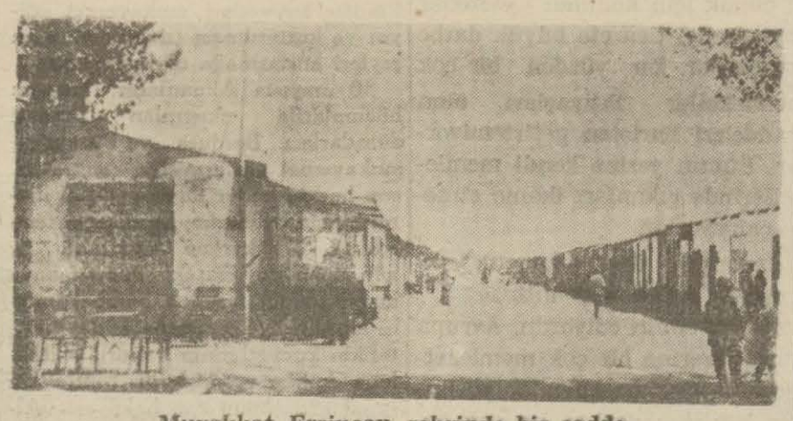

Muvakkat Erzincan şehrinde bir cadde

Erzincan (Akşam) — Felâket geçeli bir yıl oldu. Bu büyük acının izleri artık Erzincandan tamamen silinmiştir. Şimdi artık bütün Erzincanlılar, Türkiyenin en yeni şehri olacak oaln yeni Erzincanın kurulmasını dört gözle bekliyorlar.

Geçen sene tamamen tarla olan Trabzon şosesinin 3 kilometre murabbalık sahası şimdi birer katlı şık barakalarla dolmuştur. 11 bin nüfusu barındıran bu muvakkat şehrin banisi Kızılay cemiyetidir. Cemiyet halk için yaptırdığı 90 paviyonluk yeni mahallesinde bin yüz aileyi ağuşuna almış ve kışın iztırabından kurtarmıştır. Erzincanda çadır hayatı bitmiştir.

Modern memleket hastanesi de bitmektedir. Yakında bir yıldır yüksek feragatle vazife gören Kızılayın bir numarılı hastanesi işini (Erzincan Memleket hastanesine) terkedecektir. Muvakkat şehir, büyük çarşısile, yeni gazinolarile şehrin çehresini kâmilen değiştirmiştir.

Belediye işleri

Çalışkan ve bilgili Vali ve Belediye Reisimiz Dr. Sükûti Tükel yeni Erzincanın inşa tarihinde yer alacak çok değerli bir idare âmiri olduğunu işle isbat etmiştir. Az zamanda başardığı birçok işlerin arasında fennî mezbaha; Belediye oteli ve garaj en başta sayılabilir.

Fevkalâde olarak toplanan Belediye meclisi; fennî mezbaha hasılatından -fazla geliri- inşaat faslına nakletmiş ve Kızılayca yaptırılan (90) paviyonluk mahalleye (Kızılay mahallesi, bu mahalleyi umumî caddeye bağlayan yeni asfalt bulvara da (Kızılay bulvarı) adını vermiştir.

Yeni şehrin kanalizasyon ve su işleri Nafia Vekâletince yaptırılacak ve ilkbaharda devlet mahallesile yeni Erzincan kurulmağa başlanacaktır. Kızılay muvakkat şehirde yaptırdığı halk barakalarile çarşısına ilâveten (Kızılay) mahallesinde 30 tane dörder daireli memur evleri de yaptırmaktadır, bu apartımanların 12 tanesinin inşaatı bitmek üzeredir. Bütün yaz, muazzam inşaat faaliyetine sahne olan yeni Erzincan 941 yılında tamamen modern bir şehir olacaktır.

Parti müfettişi bay Muzafferin de hazır bulunduğu Vilâyet Parti kongresinde başta vali olarak bütün daire müdürleri hazır bulunmuşlardır. Kaza kongrelerinde tesbit olunan dileklerin vilâyet kongresince kabul olunanları umumî merkeze arzolunacaktır.

Ziraî faaliyet

Bu sene köy kalkımı bakımından faydalı olan köy manevî şahsiyetine aid fidanlıklarla, tarlaların tesisine başlanmıştır. Halka aşılı fidan dağıtılacaktır.

Muzır hayvanlarla mücadele için esaslı tedbirler alınmış ve faaliyete geçilmiştir. Kapalı ziraat mektebinde kurulan (hayvan yemi üretme istasyonu) nun muhite çok faydalı olacağı anlaşılmaktadır.

Ziraat Vekâleti kayısı fidanlığı müsbet mesaîsine devam etmektedir.

ANKARA RADYOSU

27 kânunuevvel cuma öğle ve akşam

12,30 Program, 12,33 Seçilmiş şarkılar, 12,50 Haberler, 13,05 Halk türküleri. 13.20 Karışık program (Pl.). 18,03 Müzik. 18,30 Saz eserleri, 19 İstanbul kanto ve türküleri. 19.30 Haberler, 19,45 Muhtelif şarkılar, 20,15 Radyo gaztesi. 20,45 Temsil, 21,30 İktisad saati, 21,45 Salon orkestrası, 22,30 Ajans ve borsa haberleri, 22,45 Salon orkestrası, 23 Cazband (Pl.)

28 kânunuevvel cumartesi sabahı

8 Program, 8,03 Haberler, 8,18 Hafif müzik (Pl.), 8,45 Ev kadını.

AKŞAM

Abone ücretleri

	Türkiye	Ecnebi
Senelik	1400 kuruş	2700 kuruş
6 Aylık	750 »	1450 »
3 Aylık	400 »	800 »
1 Aylık	150 »	— »

Posta ittihadına dahil olmıyan ecnebi memleketler: Seneliği: 3600 altı aylığı 1900. üç aylığı 1000 kuruştur.

Telefonlarımız: Başmuharrir: 20565 Yazı işleri: 20765 — İdare 20681 Müdür: 20497

Zilka'de 27 — Kasım 50

S.	İm.	Gü.	Öğ.	İkl.	Ak.	Yat.
E.	12,51	2,38	7,28	9,48	12,00	1,39
Va.	6,37	8,25	13,15	15,35	17,47	19,26

İdarenane: Babıâli civarı Acımusluk sokak No. 13

ÂŞIK GARİP

Tefrika No. 163 Yazan: İSKENDER FAHREDDİN

— Yavrum, dedi, Şah Veld çok meyuştur. Onu bu gece bekâr kızlardan birile baş göz etsek fena olmayacak. Uzaktan seni gözüme kestirmiş. Bu işe — Babanın eski dostu olduğum için — ben de razı oldum. Haydi gel, beni reddetme ve Şah Veld'le evlen!

Zeynep birdenbire şaşırdı, yanı başında duran anasına döndü:

— Şah Veld beni istiyormuş, anne... Sen ne dersin bu işe?

— Ben birşeye karışmam yavrum. Bundan sonra evinizin erkeği geldi. Resul ne dilerse o olur. Onunla git konuş. Fakat bana, Şah Veld nasıl bir adamdır diye sorarsan, iyidir. hoştur, ekmeğini taştan çıkarır derim.

Etraftan bu sözleri duyanlar:

— Aman bu işe biz de memnun oluruz. Bir erkekte bu kadar meziyet çoktur bile. Buna Âşık Garib ne diyecek?

Dediler. İş Âşık Garibin kulağına irişti.

Âşık Garib, kız kardeşine:

— Yavrucuğum, dedi, sana talib olan erkek, benim şimdiye kadar dünyada tanıdığım insanların en merdi ve en temiz yüreklisidir. Bana karşı gösterdiği insaniyete hepiniz şahid oldunuz. Ben, böyle asil ruhlu bir adama enişte demekle iftihar ederim. Hemen reyimi verdim. Şah Veldle mesud olmanızı tanrıdan dilerim.

Garibin anası mütemadiyen, diline şu beyti dolamış, tekrarlayıp duruyordu:

Ömrün uzun olsun, gözüm açıldı;
Şükür olsun gördüm Garibim seni!

Köy muhtarı bu hayırlı işi bitirdikten sonra, hemen söz kesildi.

— İmam, müezzin burada... Nikâhlar kıyılsın. Şerbetleri içelim.

Deyince, işi anlamıyanlar biribirlerine bakışarak:

— Bir gecede üç nikâh şerbeti birden mi içeceğiz?

Diye gülüşmeğe başladılar.

Şimdi herkes Şah Veld'in Zeynebi almak istediğini. onun da varmağa razı olduğunu öğrenmişti. Mecliste neşeli, mesud bir hava esiyordu. Davetlilerden biri:

— Bu ne uğurlu adam, diyordu, sohbetimize karıştığı dakikadan beri, uzun yıllar içine sığmıyacak kadar büyük hâdiseler bir gece içinde geçti; Şah Veld, Sanemle nikâhlanmıştı. Garib gelince, Şah Veld Sanemi bıraktı... Garible Sanemin nikâhları kıyıldı. Şimdi de Şah Vld'le Zeynep evleniyor. Bir evde, bir gecede üç nikâh kıyılırsa o ev dünyanın en uğurlu bir evi sayılır. Böylesine ancak Medinede raslanmıştı... Hazreti Peygamber bir gecede bir fakirin evinde üç nikâh birden kıymıştı. Bundan sonra nice yüz yıllar geçti. Bir kere de Bağdatta Harunürreşid zamanında bir devecinin evinde olmuştu. Fakat, Harunürreşid bu deveciye düşman olduğu için —böyle bir adamın evine uğurlu denmesin diye — ertesi gün nikâhın birine fesad karıştırıldı diye ilân edildi; bittabi uğuru da kalmadı.

Bir başkası da şu sözleri ilâve etti:

— Bize de nemutlu ki, böyle mesud ve uğurlu bir geceyi kutlamak saadetini idrak ediyoruz. Haydi, hep bir ağızdan: «Var olsun Âşık Garib» diye bağıralım. Zira meclisimize bu uğuru, bu şerefleri, bu neşeyi getiren o dur.

Hep bir ağızdan bağrıştılar:

— Var olsun Âşık Garib...

Garib derhal sazını aldı..

Davetlilere teşekür ettikten sonra, başını perdeye çevirdi:

Kurbanın olayım aman yâr Sanem!
Nazlı nazlı gel karşımda dur Sanem!
Bir bir libasların tarif edyim...
Giyin, kuşan ver gönlüme nur Sanem!

***

Bir köpeğin sadakati

Âşık Garib bundan sonra, mecliste hazır bulunanlara başından geçenleri birer birer anlatmağa başladı. Herkes Garibi can kulağile dinliyordu.

Âşık Garib dedi ki:

— Yedi yıl önce, Tiflisten ayrıldığım zaman, ilk konakladığım dağın yamacında bir çoban kulübesine raslamıştım. Hava birdenbire bozmuş, şiddetli bir fırtına çıkmıştı. Gözüme görünen bu kulübeden başka sığınacak bir yer bulamadım. Akşam olmuştu. Uzakta görünen köye gidecektim. Fırtına yolumu kesti.. Yürüyemedim. Ne olursa olsun, şu çoban kulübesinin kapısını çalarım, dedim. İlerledim... Fakat, kulübeye yaklaşamadım. Bir çoban köpeği üzerime saldırarak havlamağa başlamıştı. Bir taraftan fırtınanın şiddeti, diğer taraftan köpeğin yaygarası beni şaşırtmıştı. Bereket versin ki, çoban bu gürültüyü duydu, çarçabuk dışarıya fırladı... Beni yol üstünde görünce koştu, yanıma geldi... Nereden gelip nereye gittiğimi sordu.

— Tiflisten geliyorum, şu karşıki köye gideceğim. Fakat, hava bozdu. Buralarda kaldım, dedim. Çoban beni aldı, kulübesine götürdü. O zaman bu çobanın köpeği beni bir kere koklamış, yanıma sokulmuş ve özür diler gibi, ayağımı öpmeğe başlamıştı. Köpeklerin sadakatini, duygusunu eskiden bildiğim için, buna şaşmamıştım. O geceyi o dağdaki çoban kulübesinde geçirdim. Ertesi sabah çoban işine gitti, ben de köye doğru yola çıktım. Köpek beni yolun kenarına kadar geçirdi. O gün çıktığım bu yeni uzun yolculukta ilk defa bir köpekle dost olmuştum. Aradan yedi yıl geçti... Bu sefer gene o dağın eteğinden geçiyordum. Yedi yıl önce konakladığım çoban kulübesi önünden geçerken. atımın ayaklarına doğru koşan bir köpek gördüm.. Birdenbire üzerimize saldıracak sandım. Atım da ürktü, ben de korktum. Fakat, tüyü ve dişleri dökülmüş bu köpek ayağımı koklayınca beni tanımıştı. Peşimi bırakmıyor ve beni, parçalayacak gibi değil, bir dost gibi selâmlıyarak mütemadiyen havlıyordu. Attan indim. Köpeği tanımıştım. Bu, beni, yolculuğa çıktığım ilk gece kulübesinde misafir eden çobanın sadık köpeğiydi... Hâlâ yaşıyordu. Sanki bana: — O zaman kulübemizde bir gece kalmıştın. Şimdi neden uğramıyorsun? diyor gibi, hazin bir bakışı vardı. Yürüdüm; kulübeye yaklaştım. Karşıma, on yaşlarında bir çocuk çıktı. Çoban nerde diye sordum. Çocuk: — Babamı soruyorsun galiba! dedi - O öldü. İşte mezarı şuradadır. Ben şimdi onun yerine çobanlık ediyorum.

Çok meyus olmuştum. Çocuğa: — Anan yok mu- dedim. Bana: — Hayır, diye cevap verdi, ben küçükken öksüz kalmışım. Geçen yıl da babam öldü. Köylüler beni çoban yaptılar... Sürüleri bana teslim ettiler. Bu köpek babamı yadigârıdır. Ben bu dağın tepesinde o olmazsa oturabilir miyim? Bu çocuğa, canını itimadla teslim ettiği köpeğin eski dostu olduğumu söyledim. Köpek de bu sözümü yalanlamıyor, mütemadiyen dizlerimi, eteklerimi öpüyordu. Bu sahneden hem memnun, hem de meyus olarak ayrıldım. Bu hatırayı düşündükçe, vefasız insanların, hiç olmazsa şu sadık köpek kadar olsun vefalı olamamalarına şaşıyorum. Yarın, dünyanın üstünden altına göçüp gideceğiz. Bu yalancı dünyada vefasız olarak yaşamanın, dibi delik bir su testisinden farkı var mıdır?

Davetliler, bu ibret alınacak macerayı dikkat ve alâka ile dinliyordu. Herkes biribirine:

— Ne merhametli, ne vefalı adam! diyordu - Bu gece bize yalnız neşe vermedi... İnsanlık, fazilet dersi de verdi. Gerçek, aramızda, o çoban köpeği kadar sadık ve vefalı olmayan kimseler de bulunabilir. Onların bu hikâyeden ders alarak, bundan sonra vefalı, merhametli olmağa, dünyada iyi eserler bırakmağa, hayırlı işler görmeğe çalışaçaklarını umarız.

Âşık Garib hikâyesini bitirince:

— Söz söylemekten nefesim kurudu. Bana bir soğuk şerbet vermez misiniz?

Deyince, Akçakız koştu... Tepsi içinde bir bardak şerbet getirerek, Garibe sundu.

Garib, şerbeti içerken:

— İşte, Allaha şükür olsun - dedi. - Bu gece, yedi yıldan sonra, ilk defa ağzımın tadını buldum.

Ve gülerek yanındakilere döndü:

— Şimdiye kadar ne yedimse, tadını alamadım... Ne içtimse, zehirli gibiydi.

(Arkası var)

Tefrika No. 27

Kadının Zaferi

Müellifi: P. de Coulevain Tercüme eden: (Vâ - Nû)

Charley'in Amerikaya hareket edip muhitinden uzaklaşması onu pek memnun etmişti. İtalyan bu erkeğin düşmanlığını sezmişti. Onu muvaffakıyetine müthiş bir engel telâkki ediyordu. Şimdi artık genç kadını daha fazla nüfuzu altına girmiş saydı.

Eylûlün birinci haftasında küçük İtalyan - Amerikan grupu Lucerne şehrinden ayrılıp gene İsviçrede Losanne'in yanındaki (Ouchy'ye gitti. Oranın büyük bir oteline yerleşti.

Romalı olmasına rağmen Verga maddeten çok cevval bir insandı. İtalyan kraliçesinin Alp sporlarına refakat ede ede o da dağcılıkta usta olmuştu. Tercihan İsviçreye gelmesinin sebebi de buydu.

Lelo ise tabiati sevmezdi. Tenezzünlerden âdeta nefret ederdi. Lucerne'in civarındaki yüksek dağlardan yakayı nihayet sıyırdığı için pek memnundu. Artık önünde, Leman gölünün lâtif ve kolay gezintileri açılmış bulunuyordu.

Şimdi yerleştikleri otel evvelce oturduklarından daha güzeldi. Burada bir büyük park vardı. Ücra köşelerine çekilerek aşk cümlelerinin fısıldaması daha kolaydı. Hülâsa bin teferruat ki, arzularının tahakkukunu körüklüyordu.

Arzuları ise, günden güne daha büyük bir alevle yanıp tutuşmaktaydı. Amerikalının parlak güzelliği, altın yaldızına batmış gibi saçları, beyazlığının şa'şaası, maddî ve manevî sıhhati, öyle cazipti ki, delikanlı artık kendini zaptedemiyordu. Son derece sarışın olan bu kadın o derece esmer olan kendisine âdetâ bir hak olduğu kannatini beslemeğe başlamıştı.

Bununla beraber, kadının, bütün mukavemetile kendisine karşı durmakta devam edeceğinin farkındaydı. Ne sözleri. ne sükûtî takdirkârlığı, ne nazarlarile onu kavraması, Hélène'in başını döndüremiyordu. Akşamları elini tutardı ve avucunun yanmadığını, bir küçük kız eli gibi taptaze olduğunu görürdü.

Bir gün öğleden sonra salonda başbaşa kaldılar. Erkek, ona sevgiden, ihtirastan bahsetmek cesaretini gösterdi. Muhavereyi tehlikeli lâtif uçurumun yanına kadar sürükledi.

Kadın bütün bu başdöndürücü sözleri dinledikten sonra, birdenbire, büyük bir soğukkanlılıkla:

— Aşkın elektrik gibi, hararet gibi bir seyyale olduğuna inanır mısınız?... - diye sordu.

Sant'Anna bu acayip sual üzerine, yerinden sıçradı:

— Aşk seyyale mi?... - dedi.

Nefes nefeseydi.

— Evet, âlimler diyorlar ki, aşkı tahlil edebileceklermiş; galvanometre ile tesbit edeceklermiş. Hattâ fotoğrafını bile çıkaracaklarmış...

Bu sözler, coşkun ve cahil İtalyayanın âsabına öyle dokundu ki, aşkının âdetâ tahkir edildiğini sandı.

Birdenbire ayağa kalktı. Şapkasını aldı. Dışarı çıktı.

Bayan Ronald şaşkın bir halde salonda kaldı.

Bir kaç saat sonra, sevgilisine, hiç alay etmek fikrinde olmadığını nazikâne anlatmak istedi.

Erkek:

— Rica ederim, susunuz... İlâhların esrarına nüfuz etmek istemiyorum... Benim için, Karmendeki kıt'a sevdanın esrarını en iyi ifade eder:

L'amour est un enfant de Bohême,
Il n'a jamais connu de loi;
Si tu ne m'aimes pas, je t'aime;
Si ze t'aime prendes garde à toi (1)

Bayan Ronald tarzında namuslu bir Avrupalı kadın, kendisine böyle kur yapılmasını müsamaha ile karşılamazdı. Hayır, kendi günah işliyeceğinden dolayı değil, fakat bir erkeği bu derece tahrik ederek onu bedbahtlığı sürüklemek istemez. Amerikalı kadınsa «takdirkâr, perestişkâr» dediği erkekten bir türlü vazgeçemez.

Kont Sant'Anna'yı işte Hélène böyle telâkki ediyordu. Fakat erkek maalesef bu tarz bir transatlantik aşkı farkedecek gibilerden değildi. Üstelik kadın, sanki İtalyanı büsbütün çileden çıkarmak istiyormuş gibi Willie Gray'e pek mültefit davranıyordu. Her sabah Marki Verga'yı ve genç ressamı yanına alarak bisikletle uzun bir gezinti yapıyordu.

Lelo bu sprodan nefret ettiği için gurupa iltihak edemiyordu. Spor elbisesi içinde pek cazip olan bayan Ronald'ı bisiklete binmiş, lâtif endamile ok gibi uçar görünce, sonsuz bir kıskançlık duyuyordu. Bu da ihtirasını arttırıyordu.

Marki Verga, karşısında oynanan bu komediye bıyıkaltından gülüyor, bu halle pek eğleniyordu. Namuskârlığa meclûbiyetinden değil, hayır, erkek gururu yüzünden arkadaşının muvaffakiyetsziliğini görerek pek memnun oluyordu.

Bir akşam, Lelo bayan Ronald'ı asansöre kadar teşyi ettiktne sonra, bıyığını asabiyetle kemirerek geri döndü. Yerine oturdu.

Arkadaşı:

— Nasıl?... Hakkım yok muymuş?... Şimdi Amerikan namuskârlığı hakkında ne düşünüyorsun?...

— Bu namuskârlığın ahlâksızlığa benzediğini düşünüyorum.

— ?...

— Bu kadınınki, kendi nefsine karşı hürmetten ileri gelmiyor... Erkeğin zaferine meydan vermemek için böyle yapıyor ...

— Evet, hakkın var.

— Sanırım her kadının hayatta bir zaaf ânı vardır. Bayan Ronald'ın ise böyle bir ânı henüz gelmemiş. İşte bundan dolayıdır ki o derece cüretkâr... Fakat ben onu kışkırtmak ve zaafından istifade etmek yolunu bulacağım. Bu kış Romaya gelmeği niyet etmiş.

— Zihnine bunu ben soktum... Ama emin ol, böylelikle sana faydam dokunacağının farkında bile değildim... Buna rağmen zamanımı boş yere kaybettiğini sanırım.

— İhtimal... Lâkin bayan Ronald beni kendi nefsime karşı gülünç bir hale sokamıyacaktır... Şayed ona erkeklere karşı hürmetini temin edemezsem, erkekten korkmak icab ettiğini ona öğreteceğim... Yoksa bana Sant'Anna demesinler...

(Arkası var)

(1) Aşk bir serseri çocuktur:
Hiç bir kanun tanımaz:
Ser beni sevmiyorsan ben seni severim.
Sayed seni seversem kendini gözet!

Arnavut çetelerinin faaliyeti

(Baştarafı 1 inci sahifede)

genera. Papagosa aşağıdaki telgrafı göndermiştir:

Gerek kendi namıma, gerek kumardam altındaki kuvvetler namına, size ve emriniz altında bulunan subay ve erlere, müşterek mücadelemizin nihaî zaferle neticelenmesi için, en iyi temennilerimi bildirmeği bir vazife telâkki ediyorum.

Atina metropolidinin orduya temennileri

Atina 26 (A.A.) — Atina ajansı bildiriyor: Atina metropolidi, Noel münasebetile, Yunan milletine ve orduya temennilerini bildiren bir mesaj neşretmiştir.

Metropolid mesajında herkesi, iman kayası üzerine çıkarak gözlerini adalet güneşine tevcih etmeğe davet eylemektedir. Bu güneş rüzgârlara kara bulutları dağıttırıp Yunanistana ve bütün dünyaya nur ve sulh getirecek olan güneştir.

Metropolid mesajına şöyle devam etmektedir:

Etrafımızı kasıp kavuran fırtınaya hâkim olmalıyız. Allah bize bu sulh ve ışık gününü verecektir. Çünkü davamız, Allahın takdis ettiği doğru bir davadır ve kahraman müdafilerimizin parlayan süngülerini bizzat Allahın eli sevk ve idare etmektedir. Sürüne sürüne kaçan düşmana karşı harbeden askerlerimize aslan cesaret ve kuvvetini veren yine O'dur.

Yunan Harbiye müsteşarının emri yevmîsi

Atina 26 (A.A.) — Atina ajansı bildiriyor: Harbiye müsteşarı B. Papadımas, dün, cephedeki ve memleket dahilindeki bütün kıtaata aşağıdaki emriyevmiyi neşretmiştir:

Noel bayramı ve yeni sene münasebetile, Yunan ordusunun subayları ile erbaşlarına ve erlerine ve onların şerefli ailelerine, bu bayram günlerini sıhhat, gurur, sevinç ve saadet içinde geçirmelerini temenni eder ve kendilerini sevgi ile selâmlarım.

Yeni sene, doğarken, muzaffer Yunan ordusu Epirde ve Arnavutluk topraklarında milletimizin hürriyet ve istiklâlinin muhafaza ve müdafaası için, mağrurane harbetmekteydi. Bu hürriyet ve istiklâli uzun ve acı mücadelelerle kazanmış bulunuyoruz. Yunanlılar, istiklâl savaşlarında cesaret ve hamleleri ve kahramanlık menkıbelerile cihanın takdirini kazanmışlardır.

Ayni millet, bugün kuvvetli bir düşmana karşı kazandığı muvaffakiyetleri dünyanın hayranlık ve minnettarlığını kazanmıştır. Bu kadar iyi alâmetlerle başlayan yeni senenin, Allahın inayeti ile, memleket ordularının başkumandanı majeste kralın emri ve millî hükûmetin basiretli şefinin idaresi altında zaferin zengin semerelerini bize idrak ettirmesini temenni ederim. Yeni senenin Yunan ırkının büyüklüğü ve şerefi ile herkesin saadeti için hayırlı olmasını dilerken, bugün çok müşkül zamanlar geçiren aziz vatanımızla bütün beşeriyetin hayrı uğruna, hak ve ahlâkın nihaî zaferini temin için yaptığımız mücadelede sarfettiğimiz gayretlerin muvaffakiyetle tetevvüç etmesini de temenni ederim.

C. H. P. İzmir vilâyet kongresi mesaisine devam ediyor

İzmir 26 (Telefonla) — C. H. Partisi Vilâyet kongresi bugün saat 14 te Halkevinde şehir ve mülhakat delegeleri huzurile açılmıştır.

Kongreye bölge müfettişi İsatnbul mebusu Galip Bahtiyar Göker riyaset etmiştir. Vali. Belediye reisi, mebuslar, Meclisi umumii vilâyet idare heyeti âzaları ve Vilâyet erkânı ve pek çok dinleyici kütlesi kongre müzakerelerinde hazır bulunmuşlardır. Kongre mesaisi devam etmektedir.

9 vilâyet parti kongresi toplantısını bitirdi

Ankara 26 (A.A.) — Muğla, Antep, Tekirdağ, Kütahya, Bolu, Kayseri, Bilecik, Antakya ve Gümüşhane Cümhuriyet Halk Partisi vilâyet kongreleri toplantılarını yaparak idare heyetlerini iki yıllık mesai ile ve başarılan işlere ait raporları tedkik ve tasvip eylemiştir. Delegelerin ileri sürdükleri muhtelif temenniler üzerinde geçen müzakerelerden sonra verimli kararlara varılmış ve bütün bu görüşmeler kalabalık bir dinleyici kütlesi tarafından alâka ile takip olunmuştur.

Kongreler yeni idare heyetlerile Kurultay delegelerini seçerek içtimalarına nihayet vermişler ve Atatürk'ün hâtırasını taziz ve Millî Şef İnönüye karşı bağlılık duygularını izhar ve teyid eylemişlerdir.

★ Dün yapılan seyrüsefer kontrolunda tramvaylar yürürken inip binen yetmiş sekiz kişi birer lira para cezasile cezalandırılmıştır.

Arnavutlukta Yunanlıların işgal ettikleri yerlerden: Görice palas ve eski kilise

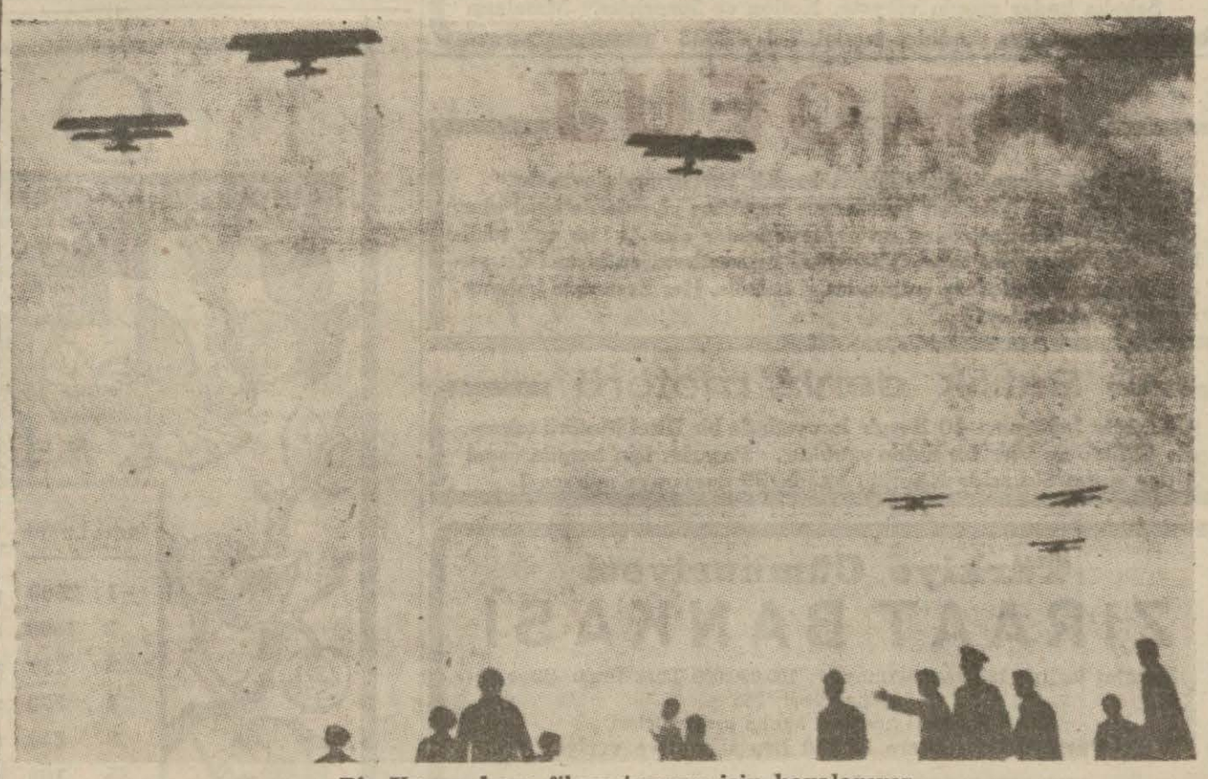

Bir Yunan hava filosu taarruz için havalanıyor

İngilterede Noel

Her tarafta çocuklar için eğlenceler tertip edildi, hediyeler dağıtıldı

Londra 26 (A.A.) — Müstakil Fransız ajansı bildiriyor: İngiliz devlet makamları ve hususî teşekküller noel'de büyük bir faaliyetle çalışmıştır.

Lady Reading'in riyasetindeki muazzam kadın gönüllü servisi teşkilâtı noel günlerinde, bir dakika istirahat etmeden yorulmak bilmez bir tarzda mütemadiyen çalışmıştır. Yüzlerce kadın, tahliye edilmiş olanların ve bombardıman felâketzedelerinin rahat ve huzuruna yardım için, kendi aile ocaklarını terketmiştir. Diğer yüzlerce kadın kantinlerde ve umumî mutfaklarda yemek dağıtmış ve bir çok aileler, noel yemeğini yemek üzere evlerine pek geç dönmek mecburiyetinde kalmıştır.

Buna göre tanzim edilmiş şehir sığınaklarının hepsinde ve köylerde şehirlerden tahliye edilmiş olanlar için inşa edilmiş büyük ve geniş barakalarda, gönüllü servisine mensup bayanlar, ziyafetler, eğlenceler ve oyunlar tertip etmişlerdir. Bu bayanlar, tahliye edilmiş çocukları eğlendirmek için noel ağaçları, kuklalar ve sair bulduktan ve bunları çocuklara dağıttıktan sonradır ki biraz istirahat edebilmişlerdir. Bir çok bayanlar, çocukların önünde noel baba rolünu oynıyarak Amerika Birleşik devletlerinin tahliye edilmiş çocuklara oyuncak alınmak üzere verdiği 1200 İngiliz lirası ile satın alınmış oyuncakları dağıtmışlardır.

Diğer taraftan, İngiliz radyosunun Kanada radyosu ile yaptığı anlaşma neticesinde iki memleket arasında teati edilen mesajlar da Kanadaya yollanmış olan çocukların ailelerine büyük memnuniyet vermiştir. Kanadada bulunan bir çok çocuklar, radyo ile, İngilteredeki ana ve babaları ile konuşmuşlardır. Mükâlemeler çok iyi işitilmiştir. Bu görüşmeler esnasında küçük İngilizleri okyanus ötesinde misafir eden ailelere de teşekkürler gönderilmiştir.

Üç erkek çocuğu Nevyork'ta bulunan bir Londralı aile noel ve yeni sene için saadet temennilerine şu mütalaayı da ilâve etmiştir:

«Sizler, İngiliz çocukları, oralarda bizim çok kıymetli birer büyük elçilerimzisiniz.»

★ Hüseyin isminde bir çoban dün Sütlüceye bir sürü koyun götürmekte iken akşam karanlığında önüne çıkan bir merdiveni göremiyerek düşmüş, muhtelif yerlerinden yaralanmıştır. Yaralı çoban polis tarafından hastaneye kaldırılmıştır.

★ Münakalât Vekâleti, tahmil ve tahliye işlerine vasıta kiralanması için Limanlar umum müdürlüğüne salâhiyet vermiştir.

italyan tebliği

Bardia mıntakasında İngilizlerin şiddetli topçu faaliyeti devam ediyor

Roma 26 (A.A.) — 203 numaralı resmî tebliğ: Trablusgarp hududu mıntakasında Bardia civarında düşmanın şiddetli topçu faaliyeti olmuştur. Topçumuz da şiddetle mukabele etmiştir. Çölde bir karakolumuza karşı yapılan hücum püskürtülmüştür.

24/25 gecesi ileri bir düşman üssü kesif bir hava bombardımanına tâbi tutulmuştur. Bir harp gemisine isabet vaki olmuştur. Cenubî Trablusgarpte de motörlü nakliye vasıta parkları müessir bir surette bombardıman edilmiştir.

Yunan cephesinde muhtelif noktalarda düşman hücumlarını tardederek düşmana zayiat verdirdik ve bir miktar esir aldık. Bombardıman tayyarelerinden mürekkep bazı filolarımız cereyan etmekte olan harekâtın inkişafile alâkadar düşman deniz üslerine ve liman tesisatına isabetler kaydetmişlerdir. 201 numaralı tebliğde bildirilen Avlonyaya tevcih edilen düşman akını esnasında deniz tayyare dafi bataryalarımız bir düşman tayyaresi düşürmüşlerdir.

Şarkî Afrikada; Sudan cephesinde keşif ve hava faaliyetleri olmuştur. Düşman askerî kampları ve yürüyüş halinde düşman kolları mitralyöz ateşine tutulmuş ve bombardıman edilmiştir. Tayyarelerimziden biri dönmemiştir.

20/21 kânunuevvelde Serhente denizaltısı, merkezî Akdenizde düşman deniz koluna hücum ederek hafif bir kruvazöre iki torpil atmış ve bilâhare yapılan bir keşif uçuşunda bu kruvazörün battığı anlaşılmıştır. «Mocenigo» denizaltısı da Atlantikte iki büyük düşman vapurunu top ateşine tutmuş ve bir üçüncü vapuru torpillemiştir.

Orman işleri

Ankara 26 (Telefonla) — Memletin muhtelif mıntakalarında ve bilhassa Karadere ormanlarında çalışmakta olan orman amenajman grupları yaz çalışmalarını bitirerek şehrimize gelmişlerdir. Bu gruplar şimdi şehrimizde, üzerlerinde çalıştıkları ormanların plân ve haritalarını tanzim etmektedir.

Orman müdürleri arasında tayinler

Ankara 26 (Telefonla) — Samsun orman müdürü Mithat Sezer Seyhan orman müdürlüğüne, Edirne orman müdürü Mehmed Ali Ergon Kocaeli orman müdürlüğüne, Kocaelinden Ahmed Ali Soyer Diyarbakır orman müdürlüğüne Karstan İsmail Şahap Edirne orman müdürlüğüne tayin edilmişlerdir.

Lincoln torpido muhribi

Amerika Bahriye Nazırının İngiliz Bahriye Nazırına bir mektubu

Londra 26 (A.A.) — Birleşik Amerika devletleri Bahriye Nazırı albay Knox, İngiliz Bahriye Nazırı B. Alexandre'e, Birleşik devletlerin eski reislerinden Abraham Lincoln'un iki portresini göndermiştir. Albay Knox, bu münasebetle, B. Alexandre'e gönderdiği mektupta şöyle demektedir:

Bugün İngiliz filosuna iltihak etmiş bulunan Amerikan torpido muhriplerinden birine Lincoln adının verildiğini büyük bir memnuniyetle öğrendim. Bu vesile ile size Abraham Lincoln'un iki portresini gönderiyorum. Bunların bir tanesi sizin şahsınıza mahsustur. Diğerinin Lincoln torpido muhribinin subaylar salonuna asılmasını tensip edeceğinizi ümid ediyorum.

B. Alexander, gönderdiği teşekkür mektubunda şöyle demektedir:

Gönderdiğiniz portrelerden daha güzel bir hediye tasavvur edemiyorum. Çünkü bu portreler beşeriyetin hürriyeti için giriştiğimiz mücadeleye karşı beslediğiniz muhabbeti göstermektedir. Abraham Lincoln da bütün hayatını bu davaya vakfetmişti.

Size bilmukabele, yolladığım, renkli, eski ve nadir deniz tablosunu kabul etmek suretile beni bahtiyar edeceğinizi ümid ediyorum.

Marsilyada büyük bir sinema yandı

Marsilya 26 (A.A.) — (Havas): Marsilyanın en büyük sinemalarından biri olan «Capitole» sineması, bu sabah çıkan bir yangın neticesinde hemen hemen tamamile harap olmuştur. Bu sinema, Marsilyanın en meşhur caddesi olan Cannebiere caddesinde bulunuyordu. Yangın, sinemanın kapalı olduğu bir zamanda çıktığı için insanca zayiat yoktur. Fakat maddî hasar büyüktür.

Askerlerimize kışlık hediye

Ankara 26 (A.A.) — Askerlerimize yapılan kışlık hediye teberrüatına ait bugün bize gelen haberler, Balıkesir halkının şimdiye kadar vermiş oldukları yünlü eşyanın 19,587 parçaya vardığını, Trabzon halkının da bugüne kadar Kızılay merkezine 5,250 parça eşya tevdi ettiklerini bildirmektedir.

Kızıltepe kazası halkı da ilk parti olmak üzere erlerimize 130 çift yün çorap ile 52 çift yün eldiven ve gene bu maksada sarfedilmek üzere 350 lira teberrü eylemişlerdir.

Tire ve Bandırmada şarbon hastalığı

İzmir 26 (A.A.) — Tire ve Bandırma kazalarında mandalarda çıkan şarbon hastalığı yapılan mücadele ile tamamen bertaraf edilmiştir.

Günlük Borsa

26 Kânunuevvel 1940	L. K.
% 7,50 938 Türk borcu I. II. III.	19.15
» » 938 ikramiyeli	19.68
» » 938 ikramiyeli Erganî A. B. C.	19.80
» 7 934 Sıvas-Erzurum D.Y.I.	20.42
» » 934 Sıvas - Erzurum 2-7	19.16
» 2 932 Hazine bonoları	59.—
» » 938 » »	52.25
Kuponsuz demiryolu tahvili I-II	40.10
Kupon kesik	39.—
A. Demiryolu mümessil senet	38.30
T. C. Merkez bankası	110,50
T. İş bankası (nama muharrer)	9.20
T. İş bankası (hamile ait)	9.50
T. İş bankası müessis hissesi	97.—
A. demiryolu şirketi (% 60)	23.25
A. Demiryolu şirketi (% 100)	38.50
Eskihisar Çimento şirketi	7.90
Kredi Fonsiye 1903	115.50
» » 1911	110.50
» » Amorti	56.—
» » Kupon	1.30
Türk altını (Reşad)	22.70
Külçe altını 24 âyar 1 gramı	2.64
Osmanlı bankası (Banknot)	2.35

BULMACAMIZ

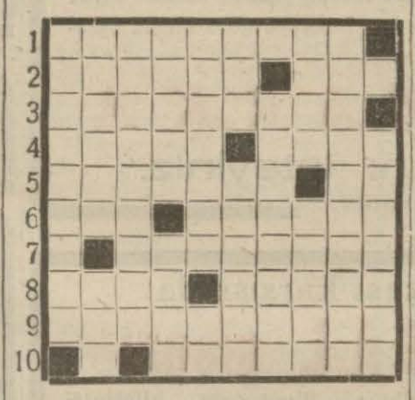

Soldan sağa ve yukarıdan aşağı:

1 — Tefekkür edecek.
2 — Soğuktan müteessir olmak - Şüphe.
3 — Ortaklardan.
4 — Âmirler - Hububat tozu ile.
5 — Hastalıktan sonra geçirilen devir - Başına «Y» gelirse senedir.
6 — Başına «B» gelirse zeval bulmamaktır - Mekkede bir dağ.
7 — Yaprağı sabırla atlas olan bir ağaç.
8 — Minarede okunur - Bir erkek ismi.
9 — Katil koca karı.
10 — Sonuna «E» gelirse altı defa olur.

Geçen bulmacamızın hali

Soldan sağa ve yukarıdan aşağı:

1 — Tassajansı. 2 — Abullabut, 3 — Sulakmahal, 4 — Slav, Bi, Na, 5 — Alk, Yol, Di. 6 — Jambon, Van, 7 — Abail. Kar. 8 — Nuh. Varda, 9 — Standard, 10 — Lain, Acı.

Beyoğlu Halkevinden:

1 — Dördüncü Türk Kitap sergisi 15/1/941 tarihinde Evimizin Tepebaşındaki merkez binasında sergi salonunda açılacaktır.

2 — Sergi 30/1/941 tarihine kadar devam edecektir.

3 — Sergide 1940 senesi içindeki neşriyat teşhir edilecektir.

4 — Sergiye iştirak etmek istiyen kitapçılarla, eserlerini şahsan bastıran müelliflerin nihayet 10/1/941 akşamına kadar Evimize müracaat eylemeleri ve eserlerinden birer nüsha göndermeleri rica olunur.

5 — Bu eserler sergiden sonra sahiplerine iade edilecektir. Evimiz kütüphanesine hediye edilecekler memnuniyetle kabul olunacaktır.

Dr. FETHİ

LABORATUVARI

Cerrahpaşa hastanesi bakteriyoloğu kan, idrar, balgam, mevadı gaita tahlilleri ve (idrar vasıtasile gebeliğin ilk günlerinde katî teşhisi) yapılır. Beyoğlu: Taksime giderken Meşelik sokağı Ferah apartımanı. Tel: 40534

Uzun kış gecelerinde hoş vakit geçirmek için meşhur

ARSEN LÜPEN

Büyük ve heyecanlı roman serisini okuyunuz!

Bu seri 6 büyük ve resimli cilttir. Beher cildin fiati 80 kuruş.

6 Cildlik takımı birden alanlar için fiati: 4 liradır

Tevzi yeri: **AKŞAM** matbaası tel: 20681

Yüzde yirmi iskonto kuponu

Bu kuponu kesip «AKŞAM Matbaası Kitap servisine» getirir veya gönderirseniz fiat üzerinden size yüzde 20 iskonto yapılacaktır.

Çocuk anaları — Babaları!

«Yavruma ne hediye vereceğim.» diye artık düşünmeyiniz. İşte emniyetle seçebileceğiniz güzel hediyeler

Çocuklara Coğrafya kıraatleri

Yazan: Faik Sabri Duran

50 kuruş

Tarih öğreniyorum

Yazan: Ahmed Refik 30 Kr.

Tevzi yeri: **AKŞAM** matbaası Tel. 20681

Yüzde 20 tenzilât kuponu

Bu kuponu kesip sipariş mektubunuzla gönderirseniz kitap fiatlerinden yüzde 20 tenzilâta hak kazanırsınız. Sipariş bedelini o suretle hesap ederek gönderiniz!

Banka Kooperatif İtalyana

Sermayesi ve ihtiyat akçesi: 847.596.198.95 İtalyan liretidir.

Merkezi idare: MİLANO

İtalyanın başlıca şehirlerinde SUBELERİ

İngiltere, İsviçre, Avusturya, Macaristan, Yugoslavya, Romanya, Bulgaristan, Mısır, Amerika Cemahiri müttehidesi Brezilya, Şili, Uruguay, Arjantin, Peru Ekvatör ve Kolumbiyada Afilyasyonlar

İSTANBUL ŞUBE MERKEZİ

Galata Voyvoda caddesi Karaköy palas (Tel. 44841 2/3/4/5)

Şehir dahilindeki acenteler:

İstanbulda: Alalemciyan hanında Telef. 22900 /3/11/12/15 Beyoğlunda: İstiklâl caddesi Tel. 41046

İZMİRDE ŞUBE

Dr. A. Asım Onur

Ortaköy Şifa Yurdu

Şehir gürültüsünden uzak bir yerde büyük bir parkın içinde ve çamların ortasında fevkalâde güzel manzaralı çok temiz ve iyi bakımlı, kadın, erkek her türlü hastalara açık hususî hastane. Sinirlerini ve yorgunluğunu dinlendirmek ve nekahat devrini geçirmek istiyenlere mahsus yegâne müessese.

Telefon: 42221

Müteahhitlerin nazarı dikkatine

Maliye Vekâletinden:

Hazine ve Merkez muhasebeciliği veznelerinden «5000» liradan ziyade müteahhit alacakları badema Çarşamba günü tediye olunacaktır.

Müteahhit alacklarına ait ita emirlerinin tediye gününden evvel Divanı muhasebata vize ettirilmiş olmak şartile Çarşamba günü sabahı saat dokuzu kırk beş dakikaya kadar tediye listesine ithal edilmek üzere muhasipliklere ibraz ve teslimi lâzımdır.

Tediyenin 25/12/940 tarihinden itibaren bu şekilde yapılacağı ilân olunur. (8849) (12067)

İstanbul Elektrik Tramvay ve Tünel işletmeleri Umum Müdürlüğünden:

1 — Muhammen bedeli 13826, 57 lira tutan muhtelif semtlerde tesis edilecek üç muhavvile merkezinin inşaatı açık eksiltmeye konmuştur.

2 — Eksiltme 3/1/941 cuma günü saat 15 de Metro hanının 5 inci katında yapılacaktır.

3 — Muvakkat teminat 1037 liradır.

4 — İsteklilerin parasız olarak verilmekte olan şartnameleri levazımdan almaları ve kanuni vesikaları ve muvakkat teminatlarile ilân edilen gün ve saatte komisyonda hazır bulunmaları. «11975»

Belediye Sular İdaresinden:

1 — İdaremizin Feriköy atelyesi için açık eksiltme ile bir elektrik kaynak makinesi satın alınacaktır.

2 — Eksiltmeye girmek isteyenler alınacak makinenin evsafını vesaireyi gösterir şartnameyi idare merkezinde levazım servisinden alabilirler. (12436)

Aziz yurt topraklarımızın mahsulâtını memleket yavrularına en mükemmel bir tarzda gıda kaynağına çeviren

ÇAPAMARKA

ve onunla beslenen bir yavru...

BENİM MAMAM

Yavrularınızı mutlak ÇAPA MARKA müstahzaratile besleyiniz. En müşkülpesentleri dahi yegâne tatmin eden ve bu uğura hayatını vakfeden bir Türk eseridir. Ancak bilgi ile yetiştirilen her varlığın verim kudreti nisbette daima yüksek netice verir. İşte bu sebepledir ki Doktorumuzun her bünyeye göre ölçülü vesayasını almayı ihmal etmeyiniz. İsrarla:

ÇAPAMARKA

Müstahzaratını isteyiniz.

Her yerde vardır.

İstanbul İş Bankası karşısında

Malûl CEMAL gişesi

Çok zengin tertip edilen Yılbaşı Piyangosu biletinizi, uzun senelerdenberi dürüstlüğü ile tanınmış İstanbul İş Bankası karşısında MALÛL CEMAL GİŞESİNDEN almağı unutmayınız. Sahibi: MALÛL CEMAL CANTEZ

YILBAŞI GECENİZİ

BUKETin Tarihî ve Mermer sütunlu *Holünde Geçiriniz*

Fevkalâde Sürprizler... Piyango keşidesi... Mükemmel ve eşsiz caz - Masalarınızı evvelden ayırtınız. Telefon: 42160

BURSA DOKUMACILIK ve TRİKOTAJ TÜRK ANONİM ŞİRKETİ

"İPEKİŞ,,

Meclisi idaresinden:

Şirketimizin hissedarlar heyeti umumiyesi 30 kânunuevvel 1940 tarihine tesadüf eden Pazartesi günü saat 11 de İstanbulda Yenipostane caddesinde 47 numaradaki Şirket merkezinde fevkalâde olarak içtima edeceğinden mezkûr gün ve saatte Şirketimiz hissedarlarının içtima mahallinde hazır bulunmaları rica olunur.

MÜZAKERAT RUZNAMESİ

1 — Ankara Mensucat Fabrikası Türk anonim şirketi «Yüniş» in bilcümle mevcudat, düyunat, hukuk ve vecaibi ile Şirketimize zam ve ilhakı hakkındaki karar üzerine Ankara Mensucat Fabrikası Türk Anonim şirketi «YÜNİŞ» Meclisi idaresile, Meclisi idaremiz arasında akdolunan mukavelenamenin kabul ve tasdikine,

2 — Ankara Mensucat Fabrikası Türk Anonim Şirketi «YÜNİŞ» in ilhakı kabul edildiğine nazaran sermayesini teşkil eden 600,000 (altı yüz bin) Türk lirasının Şirketimiz sermayesine ilâvesine ve bu suretle tezyid edilen 600,000 (altı yüz bin) liralık sermayeye mukabil beheri yirmi Türk lirası itibari kıymetinde hâmiline muharrer 30,000 edet hisse senedi ihracına ve bu hisse senetlerinin, beher iki adet Ankara Mensucat Fabrikası Türk Anonim Şirketi (YÜNİŞ) hisse senedine mukabil 1/1/941 tarihinden itibaren bir adet Bursa Dokumacılık ve Trikotaj Türk Anonim Şirketi «İPEKİŞ» hisse senedi verilmek suretile mübadelesine tahsisine.

3 — İşbu ilhak ve iltihak keyfiyetinin 1/1/941 tarihinden itibaren muteberiyetine karar verilmesi.

YILDIZ

Biricik sinema mecmuası

51 nci sayısı Bugün çıktı...

Yıldız'ın bu sayısında: Gary Grant ve Para - Dört güzel kadın tipi - Stüdyo hatıraları - Orkestradan perdeye geçen genç kız - Nancy Kelly Yıldızlıktan korkuyormuş - Modern vücut nasıl elde edilir? - Şarlonun son filmi; Diktatör - Jean Arthur'un hususî hayatı - Hikâye: Juana - Film Hikâyesi: İki kocalı kadın - Roman: Elem Şarkısı - Ayrıca dert ortağı, Biografiler, Tablo ve saire.

Türkiye Yayınevi: Ankara caddesi No. 36

Ereğli Kömürleri işletmesinden:

İşletmemiz muhtelif ünitelerinde çalışmak üzere

Elektrik - Makine ve İnşaat Mühendisleri

aranmaktadır. Talip olanların tercümei hal varakası, fotoğraf ve son mezun olduğu mektebin musaddak diploma suretlerile

(Zonguldakta Ereğli Kömürleri İşletmesi)

'ne mektupla müracaat etmeleri ilân olunur.

MAKSİM

ALATURKA KISMINDA — HER AKŞAM

SAFİYE *ve 20 Arkadaşı*

YILBAŞI GECESİ

Safiye — 30 kişilik büyük Revü — Dans — Caz — Kotiyon ve diğer eğlenceler Sabaha kadar devam edecektir.

Masaların hemen temini. Tel: 42633

MAKSİM - BAR

YILBAŞI GECESİ

Sabaha kadar zengin varyete, Kotion ve Sürprizler. Masaların şimdiden temini. Tel: 42633

TİMOFUJ

(Abdest bozan) dedidiğimiz barsak kurtlarının devasıdır. Bunlar sığır etile yapılmış pastırmave sucukları yiyenlerde hasıl olur. Uzunlukları dört metreden on metreye kadar olur ki bir çok tehlikeli hastalıklara yol açar. TİMOFUJ bu kurtların en birinci devasıdır. Sıhhat Vekâletinin müsaadesini haizdir. Her Eczanede bulunur, reçete ile satılır.

Satılık deniz motörü

Nakliyatta kullanılan 40 Beygir kuvvetinde bir Dizel Motörü teknesile birlikte ve işler bir halde satılıktır. Pazarlık için hergün saat 3 den sonra Sirkecide Köprülü handa 36 numaraya müracaat.

Türkiye Cümhuriyeti

ZİRAAT BANKASI

Kuruluş tarihi: 1888. — Sermayesi: 100,000,000 Türk lirası. Şube ve ajans adedi: 265

Zirai ve ticari her nevi banka muameleleri.

Para biriktirenlere 28,800 lira ikramiye veriyor.

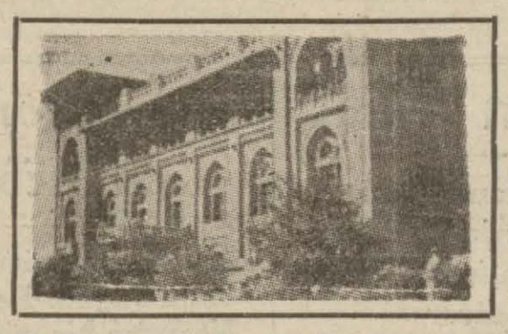

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır:

4	adet	1,000	liralık	4,000 lira	100	adet	50	liralık	5,000 lira
4	»	500	»	2,000 »	120	»	40	»	4,800 »
4	»	250	»	1,000 »	160	»	20	»	3,200 »
40	»	100	»	4,000 »					

DİKKAT: Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmiyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasile verilecektir.

Kur'lar senede 4 defa 1 eylûl, 1 birincikânun, 1 mart ve 1 haziran tarihlerinde çekilecektir.

İstanbul Levazım âmirliği satın alma komisyonu ilânları

220-225X87-90 eb'adında 5000 adet keçe alınacaktır. Pazarlıkla eksiltmesi 3/1/941 cuma günü saat 14.30 da Tophanede Lv. âmirliği satın alma komisyonunda yapılacaktır. Tahmin bedeli 21,250 lira ilk teminatı 1593 lira 75 kuruştur. Nümunesi komisyonda görülür. İsteklilerin belli saatte komisyona gelmeleri. (749) (12085)

***

Piyasada tanınmış iyi markalardan yeni veya az kullanılmış bir buçuk tonluk kamyonet alınacaktır. Pazarlıkla eksiltmesi 30/12/940 pazartesi günü saat 14 de Tophanede Lv. Âmirliği satın alma komisyonunda yapılacaktır. Tahmin bedeli 3350 lira katî teminatı 502 lira 50 kuruştur. Görülerek beğenilmek üzere alınacak olan bu kamyonet isteklilerinin belli saatte kamyonetlerile beraber Tophanede bulunmaları. (756) (12131)

***

Adet	
900	Düz yemek tabağı.
100	Çatal.
100	Yemek kaşığı.
473	Yemek bıçağı.
946	Peçete.
37	Surahi.
173	Su bardağı.
50	Tuzluk.
50	Yemek tevzi kepçesi.
473	Çay fincanı.
60	Çay süzgeçi.
473	Çay kaşığı.
5	Büyük bakır semaver.
100	Hamam takımı.
50	Çift hamam nalını.

Yukarda yazılı 15 kalem malzeme pazarlıkla 30/12/940 pazartesi günü saat 15 de Tophanede Lv. Âmirliği satın alma komisyonunda pazarlıkla satın alınacağından taliplerin verebilecekleri nümune ve teminatlarile belli saatte komisyona gelmeleri. (757) (12132)

Çocuk doktoru

Ahmet Akkoyunlu

Taksim - Talimhane Palas 4 numara. Pazardan maada her gün saat 15 ten sonra. Telefon: 40127

MÜJDE:

Hakikî Kırmızı halkalı Meşhur

TiKU

isimli

KURTULUŞ

Dolma kalemleri

gelmiştir.

Fiatı her yerde 450 kuruştur.

Doyçe Orient Bank

Dresdner Bank Şubesi

Merkezi: Berlin

Türkiyede Şubeleri:

İstanbul (Galata)

Deposu: Tütün Gümrük

İzmir

Her türlü banka muamelâtı

1941

KÜÇÜK TASARRUF HESAPLARI İKRAMİYE PLANI

Adet	Liralık		Lira
1	2000	=	2000.—
3	1000	=	3000.—
2	750	=	1500.—
4	500	=	2000.—
8	250	=	2000.—
35	100	=	3500.—
80	50	=	4000.—
300	20	=	6000.—

İHAD MATBAASI İSTANBUL

TÜRKİYE İŞ BANKASI

Türkiye İş Bankasına para yatırmakla yalnız para biriktirmiş olmaz, aynı zamanda taliinizi de denemiş olursunuz.

Keşideler: 4 Şubat, 2 Mayıs, 1 Ağustos, 3 İkinciteşrin tarihlerinde yapılır

Kumbaralı ve kumbarasız hesaplarında en az elli lirası bulunanlar kuraya dahil edilirler.

SPOR MERAKLILARINA:

Bayan, Çocuk ve Baylara Müjde!

Avrupa kayaklarından sağlam ve ucuz her çeşid yerli kayaklarını Galata Kalafat caddesi No. 50 Yıldız Kayak fabrikasından arayınız. Tel: 40711

M. M. Vekâletinden:

Kuleli, Maltepe, Bursa askerî liselerinin her üç sınıfına talebe alınıyor

1. — Kuleli, Maltepe, Bursa askerî liselerinin her üç sınıfına 1/Mart 941 de başlayacak olan yeni ders devresi için maarif liselerinden nakil suretile talebe alınacaktır.

2. — Alınacak talebenin öz Türk ırkından olması, sıhhî muayenede sağlam çıkması ve istekli adedi ihtiyaçtan fazla olduğu takdirde yapılacak seçme sınavında kazanması ve kendi okullarında bu sene aldıkları ilk kanaat notlarının derecesi iyi olması şarttır.

3. — Bir sene tahsili terk edenler, her ne sebeple olursa olsun yaşını büyütmüş veya küçültmüş olanlar, yaşları, boyları ve ağırlıkları askerî liseler talimatında yazılı hadlere uygun olmayanlar kabul olunmazlar.

4. — Bu şartları taşıyan isteklilerin bulundukları yerlerin askerlik şubelerinden diğer kaydukabul şartlarile müracaat yollarını öğrenmeleri ve buna göre de kaydukabul kâğıtlarını hazırlayarak 20/II. Kânun/941 den itibaren askerlik şubeleri yolile bu kâğıtları girmek istedikleri okullara göndermeleri ve okulların bulunduğu yerlerde bulunan isteklilerin de yine 20/ II Kânun/941 den itibaren doğruca okul müdürlüklerine müracaatları ilân olunur. «1679» «12114»

Türk Hava kurumu genel merkez başkanlığından:

510000 cilt tutkallı makbuz bastırılacak

1. — Genel merkez ihtiyacı için nümune ve şartnamesine göre ve kapalı zarf usulile 510000 cilt tutkallı makbuz, bastırılacaktır.

2. — Muhammen bedeli 17850, muvakkat teminatı 1339 liradır.

3. — İhalesi 6/1/941 tarihine rastlayan pazartesi günü saat 15 de Ankarada Türk hava kurumu merkez binasında müteşekkil satın alma komisyonunda yapılacaktır.

4. — İsteklilerin kanunun 2 ve 3. maddelerinde yazılı vesika ve teminatlarını havi kapalı ve mühürlü zarflarını ihale saatinden bir saat evvelne kadar komisyon başkanlığına vermeleri. «11996»

Bu akşamdan itibaren her akşam

Taksim KRİSTAL Salonunda

Memleketimizin kıymetli okuyucusu

Bayan Muallâ ve kemani Sadi'yi

dinleyeceksiniz.

SAZ HEYETİ:
Kemani : DEMİR ALİ
Klarnet : ŞÜKRÜ
Cümbüş : CEMAL
Kanun : İSMAİL
Udî ve hanende: Selânikli Abdi
Piyanist : ANJEL

OKUYUCULAR:
Hanende : HAFIZ İBRAHİM
: ABDİ ve NUMAN
Bayanlar: BELKİS, FAİKA CAN SUZAN, NADİRE
LİLİŞEKİ idaresinde POGANNİ kadın ORKESTRASI

ve büyük varyete. Her gün 4 ten 7ye kadar halk matinesi 1 konsumasyon 13,5 kuruş. Yılbaşı gecesi için büyük sürpriz. Masalarınızı evvelden kapatınız. Tel: 40099